

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

Betalingservice

En opfølgning på analysen fra 2011

Juni 2014

2014

Betalingservice

Oplag [xxxx] stk.

On-line ISBN [xxxx]

ISBN [xxxx]

Design: Liebling A/S

Tryk: Rosendahls – [Navn]

Redegørelsen er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

[Måned og år]

Indhold

Kapitel 1	
Resumé & Konklusioner	5
1.1 Resumé og konklusioner	5
Kapitel 2	
Betalingsservice og direct debit	8
2.1 Indledning	8
2.2 Hvad går Betalingsservice ud på?	8
2.3 Processen omkring Betalingsservice	11
2.4 Karakteristika ved direct debit og Betalingsservice	13
2.5 Betalingsservice i forhold til andre betalingsformer	17
2.6 Betalingsservice i forhold til andre landes direct debit	21
2.7 Retlige rammer omkring Betalingsservice	22
Kapitel 3	
Nets' indtjening på Betalingsservice	23
3.1 Indledning	23
3.2 Indtjening på Betalingsservice	23
3.3 Indtjening i forhold til andre brancher	25
Kapitel 4	
Priser for Betalingsservice	28
4.1 Indledning	28
4.2 Prisen på Betalingsservice	28
4.3 To priser over for kunder og kreditorer	31
Kapitel 5	
Nets' omkostninger ved Betalingsservice	33
5.1 Indledning	33
5.2 Nets' omkostninger til driften af Betalingsservice	33
5.3 Nets' omkostninger pr. Betalingsservicetransaktion	35
5.4 Udvikling i pris og transaktioner ved Betalingsservice	36
5.5 Sammenligning med andre lande	38
5.6 Omkostninger til distribution	39
Kapitel 6	
Nets' betaling til pengeinstitutterne	42
6.1 Indledning	42
6.2 Hvad er Decentral Produktion?	42
6.3 Pengeinstitutter som leverandører til og ejere af Nets	43
6.4 Stigende betaling til pengeinstitutterne	44

6.5	En fast betaling pr. transaktion.....	47
6.6	Decentral produktion og MIF.....	49

Kapitel 1

Resumé & Konklusioner

1.1 Resumé og konklusioner

Betalingsservice er en af de mest kendte betalingsløsninger i Danmark. Betalingsservice blev lanceret i 1974 af PBS (nu Nets) og anvendes i dag af 95 pct. af alle danske husstande. I 2012 gennemførte ca. 16.500 virksomheder, offentlige myndigheder og foreninger (dvs. kreditorer) 195 mio. transaktioner via Betalingsservice.

Den betalingsform, som Betalingsservice udgør, kaldes i generelle termer for "direkte debitering" (direct debit), hvor betalingen iværksættes af kreditor. Direct debit er ofte særlig anvendelig til betalinger med et løbende aftaleforhold mellem kunde og kreditor. I forhold til andre direct debit løsninger så som automatisk kortbetaling har Betalingsservice en række fordele og Betalingsservice er det mest udbredte og anvendte direct debit produkt i Danmark.

Nye betalingsløsninger er under udvikling, herunder mobile betalingsløsninger så som Mobile Pay. Disse løsninger har dog en begrænset anvendelighed for kunder med gentagne betalinger i et løbende aftaleforhold, og det er styrelsens vurdering, at det nuværende konkurrencepres på Betalingsservice fra disse løsninger er begrænset. Betalingsservice har derved en stærk markedsposition, og Nets er således den centrale udbyder af direct debit i Danmark.

Med Nets' rolle som den centrale udbyder af direct debit, den store udbredelse af Betalingsservice og produktets stærke position, er det relevant at foretage en konkurrenceanalyse af Betalingsservice og herunder se nærmere på Nets' indtjening, omkostninger, samt pengeinstitutternes rolle i forbindelse med Betalingsservice. For at sikre, at fordelene ved Betalingsservice i størst mulig udstrækning kommer virksomhederne og i sidste ende kunderne til gode, er det centralt, at der ikke er uhensigtsmæssigheder ved systemet. Det er således vigtigt, at markedet tilvejebringer de produkter, som kunderne efterspørger til den lavest mulige pris.

Analysens hovedkonklusioner er gengivet i boks 1.1.

Boks 1.1 Hovedkonklusioner

- » **Betalingsservice er det mest udbredte direct debit produkt i Danmark.** Betalingsservice anvendes af 95 pct. af de danske husstande, og Nets er i kraft af Betalingsservice den centrale udbyder af direct debit i Danmark.
- » **Overskudsgraden ved Betalingsservice er betydeligt højere end den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv.** Siden 2009 har overskudsgraden ved Betalingsservice været [mere end dobbelt så høj som] den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv. I 2012 var overskudsgraden [10-30] pct.
- » **Nets har en stigende indtjening ved Betalingsservice.** Nets' har i perioden 2003-2012 [mere end fordoblet] resultatet før skat på Betalingsservice, og resultatet før skat målt pr. transaktion er i samme periode steget med [100-200] pct. I 2012 udgjorde resultatet før skat over [150-350] mio. kr. Nets har øget resultatet pr. transaktion i perioden 2003-2012 samtidig med, at antallet af transaktioner er steget med ca. 40 pct.
- » **Prisen pr. betalingsservicetransaktion er ikke faldet trods et stigende antal transaktioner.** Den gennemsnitlige betaling til Nets pr. betalingsservicetransaktion har været nogenlunde konstant i perioden 2003-2012 og udgjorde [4,32 - 6] kr. i 2012. I samme periode

er antallet af transaktioner steget med 40 pct., mens de reelle omkostninger pr. transaktion er faldet med [10-30] pct. Nets har således stordriftsfordele i forbindelse med håndteringen af Betalingsservice. Omkostningsfaldet er dog ikke resulteret i lavere priser.

» **Nets' betaling til pengeinstitutterne udgør den største omkostningspost ved Betalingsservice og er fortsat stigende.** Betalingen er steget med over [40-60] pct. i perioden 2003-2012 og [0-20] pct. i perioden 2009-2012, når der korrigeres for inflation. Omkostningerne som følge af betalingen til pengeinstitutterne er [væsentligt højere end] den næststørste omkostningspost ved Betalingsservice.

» **Nets' model for betalingen til pengeinstitutterne har ikke reduceret omkostningerne ved Betalingsservice.** Efter styrelsens analyse af Betalingsservice i 2011 ændrede Nets strukturen for honoreringen af pengeinstitutterne. Nets' ændrede struktur for honorering af pengeinstitutterne har ikke medført en lavere gennemsnitlig betaling til pengeinstitutterne. Tværtimod er betalingen til pengeinstitutterne pr. transaktion fortsat steget i perioden 2011-2012. Fremadrettet vil betalingen til pengeinstitutterne baseres på egne omkostningsundersøgelser.

Nets anser en række oplysninger omkring indtjening og omkostninger ved Betalingsservice som fortrolige. Disse oplysninger er enten udeladt helt, eller erstattet med intervaller eller beskrivende ord indsat i kritiske klammer [].

Nets har en stigende indtjening på Betalingsservice. I perioden 2003-2012 har Nets [mere end fordoblet] resultatet før skat på Betalingsservice, og i 2012 udgjorde resultatet før skat over [150-350] mio. kr. I samme periode er antallet af transaktioner steget med ca. 40 pct. Det betyder, at Nets har øget resultatet pr. betalingsservicetransaktion i en periode hvor antallet af transaktioner også er steget. Dette har ført til en overskudsgrad på over [10-30] pct., som er [betydeligt højere end] end den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv.

Baggrunden for Nets' indtjening på Betalingsservice er den pris, som kreditorer betaler til Nets for at anvende produktet. Prisen på Betalingsservice-grundydelsen har siden 2007 udgjort 4,32 kr. Udover grundydelsen gør kreditorer brug af ekstra tillægs- og serviceydelser, som er tilknyttet Betalingsservice. Den gennemsnitlige betaling til Nets pr. transaktion udgjorde således [4,32 - 6] kr. i 2012. Dette er [0-20] pct. lavere end niveauet i 2003, når der tages højde for inflation.

Nets' omkostninger ved Betalingsservice kan opdeles i tre kategorier; distributionsomkostninger, decentral produktion, som udgør honoreringen af pengeinstitutterne, og øvrige omkostninger. De samtlige omkostninger pr. transaktion har været faldende siden 2007 og udgjorde [2-6] kr. i 2012. Når omkostningerne ved Betalingsservice sammenlignes med omkostningerne ved direct debit produkter i andre lande, skiller Betalingsservice sig ud ved at have væsentligt højere omkostninger. Omkostningerne ved Betalingsservice er eksempelvis knap dobbelt så høje som omkostningerne ved det norske direct debit produkt.

Set over perioden 2003-2012, hvor antallet af transaktioner er steget med ca. 40 pct., er de reelle omkostninger pr. transaktion faldet med [10-30] pct., mens den gennemsnitlige pris pr. transaktion er faldet med [0-20] pct. De lavere omkostninger har således ikke resulteret i en lavere prissætning på Betalingsservice.

Nets' betaling til pengeinstitutterne, som udgør decentral produktion, er den største omkostningspost ved Betalingsservice. Omkostningerne som følge af betalingen til pengeinstitutterne er [væsentligt højere end] den næststørste omkostningspost ved Betalingsservice. Betalingen kan karakteriseres som et interbankgebyr, der går fra kreditors udbyder til kundens pengeinstitut. Kommissionen har tidligere i en EU-forordning indført loft på 8,8 eurocent svarende til 0,66 kr. på interbankgebyrer ved direct debit produkter, og gebyrerne vil på sigt forbydes helt

for såvel grænseoverskridende som indenlandske transaktioner. Denne regulering gælder imidlertid kun direct debit i euro og har således ingen betydning for Betalingsservice. Dele af reguleringen kan finde anvendelse på direct debit i Danmark, såfremt Danmark tilslutter den danske krone forordningens bestemmelser.

Betalingen til pengeinstitutterne er steget med over [40-60] pct. i perioden 2003-2012 og [0-20] pct. i perioden 2009-2012, når der korrigeres for inflation. Efter styrelsens analyse af Betalingsservice i 2011 ændrede Nets strukturen for honoreringen af pengeinstitutterne. Nets' nye struktur for honorering af pengeinstitutterne har ikke medført en lavere gennemsnitlig betaling til pengeinstitutterne. Tværtimod er betalingen til pengeinstitutterne pr. transaktion fortsat steget fra 2011 til 2012. **Fremadrettet vil betalingen til pengeinstitutterne blive baseret på tilbagevendende undersøgelser af pengeinstitutternes omkostninger.**

Betalingsservice er omfattet af konkurrencelovens generelle bestemmelser. I modsætning til andre af Nets-koncernens produkter så som dankort og internationale betalingskort er Betalingsservice derimod ikke reguleret af betalingstjenestelovens bestemmelse om urimelige priser og avancer.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påpegede i sin analyse fra 2011 at Nets' havde en høj og stigende indtjening ved Betalingsservice, og vurderede, at konkurrencepresset fra alternative produkter var begrænset. Siden da er Nets' indtjening vokset yderligere ligesom betalingen til pengeinstitutterne er øget og Nets står fortsat som den centrale udbyder af direct debit i Danmark. Dertil kommer at Betalingsservice fortsat vurderes at have en stærk markedsposition, og at antallet af alternative direct debit produkter er begrænset.

En skærpet regulering af direct debit produkter kan både indebære fordele og ulemper, og nærværende analyse indeholder ikke en udtømmende vurdering af disse. Eksempelvis kan regulering af direct debit sandsynligvis hindre en fortsat stigende indtjening på Betalingsservice. Omvendt er der risiko for, at udviklingen af nye og bedre direct debit løsninger, herunder innovationen på markedet, kan blive hæmmet som følge af regulering.

På den baggrund finder styrelsen, at det kan overvejes nærmere at undersøge hvilke fordele og ulemper der kan være ved at regulere direct debit produkter i Danmark, herunder om regulering af området kan skade innovationen på dette marked. En sådan analyse kan endvidere nærmere beskrive, hvordan en eventuel regulering kan se ud.

Kapitel 2

Betalingservice og direct debit

2.1 Indledning

I dette kapitel introduceres produktet Betalingsservice. Det beskrives, hvordan den enkelte Betalingsservicetransaktion gennemføres, og hvordan udviklingen har været i anvendelsen siden starten i 1974. I kapitlet ses Betalingsservice desuden i forhold til andre betalingsformer.

Hovedkonklusionerne i kapitlet er:

- » Betalingsservice er det mest udbredte direct debit produkt i Danmark og anvendes af 95 pct. af de danske husstande. I 2012 blev der gennemført 195 mio. transaktioner med Betalingsservice.
- » Nets er i kraft af Betalingsservice den centrale udbyder af direct debit i Danmark.
- » Betalingsservice er især anvendelig til betalinger, hvor kunde og kreditor har et løbende aftaleforhold, og hvor der med jævne mellemrum skal opkræves en betaling. Betalingsservice er for denne type transaktioner mere anvendelig for kunder og kreditorer end andre betalingsformer.

2.2 Hvad går Betalingsservice ud på?

Når en virksomhed (herefter kreditor) og en debitor (herefter kunde) indgår i et løbende aftaleforhold, hvor kunden med jævne mellemrum skal betale et fast eller varierende beløb til kreditor, kan det være en fordel for begge, at disse betalinger foretages automatisk. Dette kan fx ske gennem Betalingsservice.

Betalingservice går kort fortalt ud på, at kreditor kan foretage direkte debitering af (dvs. hævning på) kundens konto efter forudgående advisering af kunden. Kreditor og kunde har ved Betalingsservice aftalt, at det er kreditor, som iværksætter gennemførelsen af den enkelte betalingstransaktion.¹ Inden Betalingsservicetransaktionen gennemføres, får kunden en specifik besked – advisering – herom.

Det der adskiller Betalingsservice fra de fleste andre betalingsformer, hvor det er kunden, der tager initiativet til at gennemføre betalingen, ofte efter at have modtaget en regning eller faktura fra kreditor, er at betalingen sker på kreditors initiativ.

Den betalingsform som Betalingsservice udgør, kaldes generelt direct debit (direkte debitering). I det følgende vil "direct debit" blive brugt, når betalingsformen beskrives mere gene-

¹ Betalingsservice anvendes alt overvejende, når beløbet skal gå fra kunde til kreditor, men det kan også anvendes, når beløbet skal gå den modsatte vej.

relt, mens "Betalingsservice" vil blive brugt, når der refereres til det specifikke danske produkt, som Nets udbyder.

Nets er den centrale udbyder af direct debit i Danmark idet Betalingsservice er det langt mest udbredte produkt, jf. nærmere herom i afsnit 2.4. Nets er indehaver af produktet Betalingsservice og fastsætter i samarbejde med pengeinstitutterne regler om anvendelsen af produktet. Boks 2.1 nedenfor beskriver Nets nærmere.

Boks 2.1
Nets

Nets' formål er at drive betalings- og informationsformidlingsvirksomhed, kort- og dataservicevirksomhed og anden virksomhed, der står i forbindelse hermed, samt at fremme udvikling og brug af pengeinstitutternes fælles infrastruktur

Nets-koncernens primære forretningsområder er betalingskort og betalingsformidling, og koncernen havde et resultat efter skat på 682 mio. kr. i 2012.

Selskabet blev oprettet i 1968 med henblik på at udvikle elektronisk betalingsformidling.

PBS fusionerede i 2009 med det norske selskab Nordito, som også leverer løsninger inden for betalingskort, betalingsformidling og informationstjenester. Nets-koncernen har hidtil været ejet af danske og norske pengeinstitutter samt Danmarks Nationalbank, og selskabets bestyrelse har bestået af repræsentanter fra ejerpengeinstitutterne.

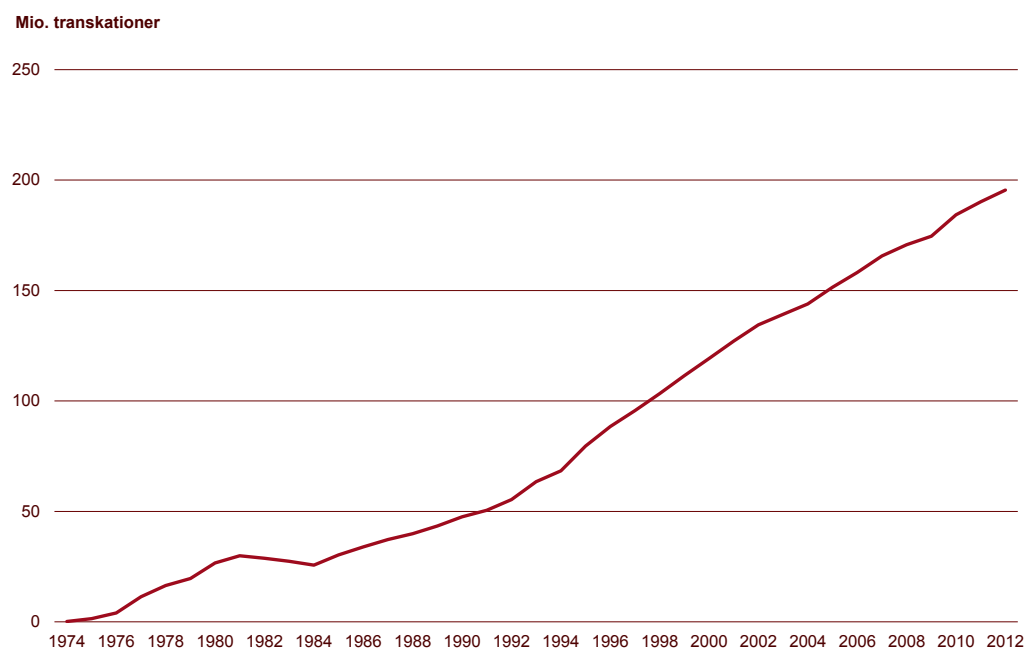
Før fusionen var PBS-koncernen alene ejet af de danske pengeinstitutter og Danmark Nationalbank i fælleskab.

Nets opkøbte i 2012 det finske betalingsformidlingsselskab Luottokunto, og i 2013 påbegyndte Nets en salgsproces af selskabet. Begrundelsen var "at sikre en ejerkreds, der er dedikeret og har den fornødne ekspertise og finansielle styrke til at afholde de meget store it-investeringer, som er nødvendige for at overleve og udvikle sig i et stadigt mere internationalt og konkurrencepræget marked". Nets blev den 24. marts 2014 solgt til et konsortium bestående af ATP, Advent og Bain.

Kilde: Nets' hjemmeside

Betalingsservice blev oprindelig introduceret af PBC (senere PBS) i 1974, og antallet af årlige transaktioner er steget betydeligt siden introduktionen, jf. figur 2.1.

Figur 2.1 Transaktioner med Betalingsservice

Kilde: Nets

I 2012 blev der gennemført ca. 195 mio. Betalingsservicetransaktioner, og i perioden 2003-2012 steg antallet af årlige transaktioner med 40 pct.², svarende til en gennemsnitlig årlig stigning på ca. 3,9 pct. De første 17 år af Betalingsservices levetid gik antallet af årlige transaktioner fra 0 til 50 mio. kr., mens det i de efterfølgende 21 år steg med 150 mio. I 2012 blev der samlet overført ca. 426 mia. kr. via Betalingsservice i Danmark. Siden 2010 har Nets oplevet let faldende vækstrater for Betalingsservice.

Gennem årene er Betalingsservice blevet en meget anvendt betalingsform, og de danske forbrugere og virksomheder har i høj grad vænnet sig til produktet. Således er der i dag mere end 5,2 mio. kunder, som anvender Betalingsservice.³ Samlet set benytter 95 pct. af de danske husstande sig af Betalingsservice.

Der er ca. 16.500 kreditorer, som anvender Betalingsservice. Disse kreditorer befinder sig inden for en lang række forskellige brancher og sektorer. Da Betalingsservice primært er anvendeligt ved gentagne betalinger i et løbende aftaleforhold mellem kreditor og kunde, er produktet især populært ved betalinger til tv, aviser, magasiner og andre abonnementsordninger, teleselskaber, forsikringsselskaber, leverandører af el, gas og varme samt stat og kommuner. Betalingsservice er også udbredt ved betaling af husleje, huslån og kontingenter.

² Ses der på transaktionsvæksten for Betalingsformidling er antallet af transaktioner steget med 48 pct. Betalingsformidling består bl.a. af produkterne Betalingsservice, Leverandørservice og Overførselsservice, hvor Betalingsservice udgør [80-100] af den samlede omsætning fra Betalingsformidling.

³ Jf. oplysninger fra Nets

Derudover anvender mange foreninger også Betalingsservice, når der skal opkræves kontingent af medlemmerne af foreningen.

2.3 Processen omkring Betalingsservice

Det er som nævnt Nets, der udbyder Betalingsservice, men da den enkelte Betalingsservice-transaktion sker mellem kundens og kreditors konti, er deres respektive pengeinstitutter en del af processen. Forinden den første transaktion kan gennemføres mellem kunde og kreditor, skal aktørerne indgå en række aftaler, jf. boks 2.2.

Boks 2.2 Aftaler ved Betalings- service

Kreditoraftale: Aftale der indgås mellem Nets og de kreditorer, som ønsker at anvende Betalingsservice til deres kunders betalinger. Aftalen er desuden underskrevet af kreditors pengeinstitut, og der er angivet en krediteringskonto.

Tilslutningsaftale: Aftale indgået mellem kunden og dennes pengeinstitut om, at kunden kan anvende Betalingsservice til betalinger, og der er angivet en debiteringskonto.

Betalingsaftale: Kunde og kreditor indgår denne aftale med hinanden om, at kreditor må iværksætte betaling fra kundens konto til afregning af deres indbyrdes skyldforhold. Aftalen kan indgås på flere måder.

Kunden kan indgå aftalen direkte med kreditor, som indberetter til Nets. Nets underretter herefter pengeinstituttet om aftalen, og instituttet validerer aftalen.

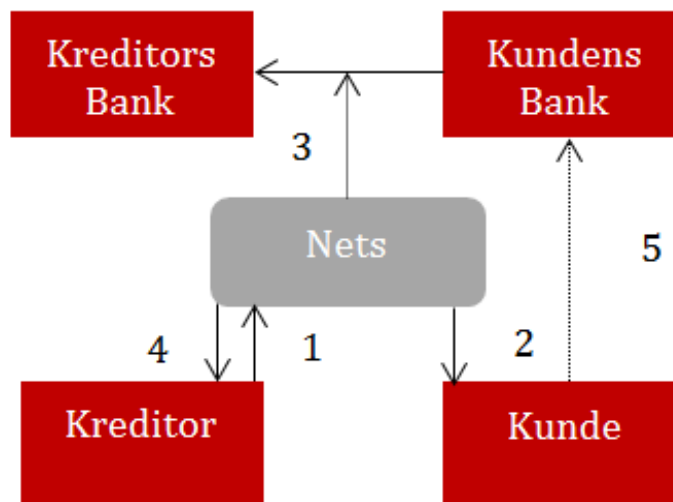
Kunden kan indgå aftalen via sit pengeinstitut (fx via netbank).

Kreditor kan på sin hjemmeside have opsat et link til en tilmeldingsformular hos Nets, hvor kunden kan indgå en betalingsaftale.

Kilde: Nets

Selve forløbet ved en Betalingsservicetransaktion består af en række fortløbende handlinger. Nets opererer med en månedscyklus for Betalingsservicetransaktioner, hvorfor kreditor inden en bestemt dato skal indmelde de opkrævninger, som skal foretages hos kunden i den efterfølgende måned. Processen i forbindelse med Betalingsservice indeholder en række trin, jf. figur 2.2.

Figur 2.2 Forløbet ved en Betalingsservicetransaktion

Kilde: Oplysninger fra Nets samt Nets' hjemmeside

1. Kreditor sender oplysninger elektronisk til Nets om de enkelte transaktioner. Kreditors afleveringsfrist over for Nets er den sjette sidste bankdag i måneden.
2. Nets meddeler kunden, at der på den pågældende betalingsdato vil blive trukket et beløb på kundens konto. Denne meddelelse – også kaldet "advisering" – sender Nets inden måneds-skifte på den såkaldte betalingsoversigt, hvor Nets har samlet adviseringerne for alle kundens transaktioner. Alle kunder modtager således en betalingsoversigt med information om den kommende måneds betalinger. Betalingsoversigten bliver sendt til kunden pr. brev og/eller elektronisk, så den fremgår af kundens netbank og evt. også i e-boks, jf. også kapitel 5.
3. Nets iværksætter, at Betalingsservicetransaktionen gennemføres på den af kreditor valgte dato. Beløbet hæves på kundens konto og sættes ind på kreditors konto. Mellem kundens og kreditors pengeinstitutter sker overførslen via institutternes konti i Nationalbanken.
4. Efter transaktionerne er gennemført, sender Nets oplysninger til kreditorerne om gennemførte transaktioner samt om hvilke transaktioner, der er blevet afvist eller tilbageført af kunden eller pengeinstituttet.
5. Hvis kunden ønsker at afvise en transaktion, skal det ske senest den syvende dag i betalingsmåneden. Det gælder uanset, om transaktionen er gennemført eller ej. Ved gennemførte transaktioner vil beløbet i givet fald blive tilbageført til kundens konto. Hvis det er efter den syvende i måneden, kan kunden udelukkende afvise en transaktion ved at afmelde selve betalingsaftalen. Det skal i så fald ske senest to bankdage før betalingsdagen. Ved afvisning skal kunden kontakte sit eget pengeinstitut, fx via netbank.

Selv om både kreditor og kunde gør brug af Betalingsservice, så har Nets valgt, at prisen på produktet udelukkende skal dækkes af kreditor. Kunden skal således ikke i udgangspunktet betale noget for at anvende Betalingsservice, medmindre kreditor vælger at overvælte gebyret på kunden. Nets' priser ved Betalingsservice er beskrevet nærmere i kapitel 4, hvor det fremgår, at Nets får en betaling pr. transaktion. Kreditor bliver faktureret af Nets, når transaktio-

nerne er blevet gennemført. Hvis kreditor anvender flere betalingsdatoer i en måned, fakturerer Nets kreditor efter hver dato.

Derudover findes der yderligere to direkte debiteringsprodukter, der retter sig mod erhvervs-segmentet, hhv. SEPA Direct Debit og LeverandørService. SEPA Direct Debit kan benyttes af virksomheder, der har tæt og regelmæssig samhandel med sine kunder i euro. Når virksomheden benytter SEPA Direct Debit, bliver kunders køb automatisk trukket fra deres konto og overført til virksomhedens konto forudsat kundens accept via et mandat (betalingsaftale). LeverandørService kan benyttes af virksomheder, der har en tæt og regelmæssig samhandel med deres erhvervskunder. LeverandørService fungerer med mulighed for daglig indsendelse af betalingsdata til Nets og er dermed mere fleksibelt i sin anvendelse end Betalingsservice, hvad angår opkrævningstidspunkt.

2.4 Karakteristika ved direct debit og Betalingsservice

Direct debit er en opkrævningsform, hvor betalingsmodtager initierer betalingen, og benyttes typisk til regelmæssige betalinger, hvor instruksen til pengeinstitutterne om overførslen kommer fra betalingsmodtager. Betalingsservice er et eksempel på et direct debit produkt. Et andet direct debit produkt er automatisk kortbetaling, der har en del af de samme karakteristika som Betalingsservice. Automatisk kortbetaling udbydes af blandt andre DIBS, Nets og andre Payment Service Providers (PSP'er).

I forhold til andre betalingsløsninger har direct debit, herunder Betalingsservice, en række fordele for både kreditor og kunde, hvilket formentlig har været afgørende for, at så mange anvender systemet. Betalingsformen er især anvendelig ved gentagne betalinger i et løbende aftaleforhold mellem kreditor og kunde, som begge har gavn af produktet på flere områder. Derudover er der store fordele ved at anvende Betalingsservice, da Betalingsservice er en effektiv betalingsform, som indebærer fordele for både kreditorer og kunder.

Kreditor

For kreditor har direct debit først og fremmest den fordel, at kunderne i høj grad betaler til tiden, og det er det rigtige beløb, der bliver betalt. Da det er kreditor selv, der tager initiativet til at betalingen iværksættes, har kreditor samtidig en høj sikkerhed for, at den også bliver gennemført. Glemsomhed hos kunden, som ved andre betalingsformer kan være et problem, er ikke aktuelt ved direct debit. Kreditor risikerer heller ikke, at kunden indtaster et forkert beløb, giro- eller kontonummer.

Dette betyder, at kreditorerne alt andet lige har færre omkostninger ved at sende rykkere ud til kunder og ved at håndtere betalinger med et forkert beløb. Der er endvidere færre kunder, der sendes til inkasso. Der vil også være færre henvendelser til kreditors kundeservice eller lignende. Alt sammen er medvirkende til, at kreditor sparer administrationsomkostninger og har færre tab på kunderne. Direct debit giver også bedre likviditetsstyring end andre former for opkrævninger, da kreditor har en bedre prognose for, hvornår betalingerne gennemføres. Endelig er der den fordel, at det hele sker elektronisk. Eksempelvis kan Betalingsservice anvendes sammen med de fleste kunde- og økonomisystemer, hvorved afstemningen sker automatisk.

Samlet set er det for kreditorerne forbundet med færre samlede omkostninger at foretage opkrævninger via Betalingsservice end gennem kontooverførsler eller indbetalingskort⁴. Det afspejler, at kreditor ikke selv har omkostninger ved at udsende opkrævninger, men betaler et gebyr til Nets.

Betalingsservice er det mest kendte og udbredte direct debit produkt i Danmark, hvilket også en fordel for kreditorerne, da de fleste kunder således i forvejen benytter produktet. Som en del af markedsføringen af Betalingsservice slår Nets endvidere på, at kunderne bliver mere trofaste over for kreditorerne.⁵ Det er ifølge Nets lettere at holde på kunderne, da de er tilbageholdende med at finde andre leverandører, når de først har tilmeldt sig Betalingsservice, og betalingerne kører automatisk. Dette kan formentlig også skyldes, at mange kunder ikke har samme fokus på den specifikke regning og dens størrelse, når kunden ikke selv skal gennemføre betalingen.

Med Betalingsservice har kreditor garanti for, at der – uanset kundens forhold – er dækning for betalinger op til 1.000 kr. SKAT har desuden godkendt, at betalingsserviceoversigten kan anvendes som faktura, hvilket betyder, at kreditor ikke behøver at sende en faktura ud særskilt.

I forholds til andre direct debit produkter, jf. senere i dette afsnit, hvor der løbende kan foretages betalingstræk fra konti, er der ikke samme fleksibilitet ved Betalingsservice. Ulempen er, at Betalingsservice er forbundet med ét månedligt stort likviditetstræk på kontoen.

Automatisk kortbetaling, der udbydes af Nets og andre aktører, har netop større fleksibilitet hvad angår likviditetstræk. Løsningen foregår ved, at kreditor kan foretage gentagne træk på en kundes betalingskort. Herved er der en høj grad af automatik i systemet, dog kan betalingsdato og beløb varieres fra gang til gang. Der fremsendes derimod ingen betalingsoversigt indeholdende alle betalinger foretaget via automatisk kortbetaling eller lignende til kunden som ved Betalingsservice. Mange virksomheder benytter i stedet digitale medier herunder udsendelse af særskilt sms eller e-mail til kunden med henblik på at gøre kunden opmærksom på betalingen.

Derudover er det nødvendigt, at kreditor indgår en ny aftale med kunden, hver gang kunden skifter bank eller får nyt betalingskort. Generelt skal debitor og kreditor selv indgå en ny betalingsaftale, hvis én af dem skifter bank.

Omvendt er mandathåndteringen ved Betalingsservice en stor fordel for både kreditor og debitor, da betalingsaftalen mellem kreditor og debitor fortsætter, selvom kreditor eller debitor skifter bank.

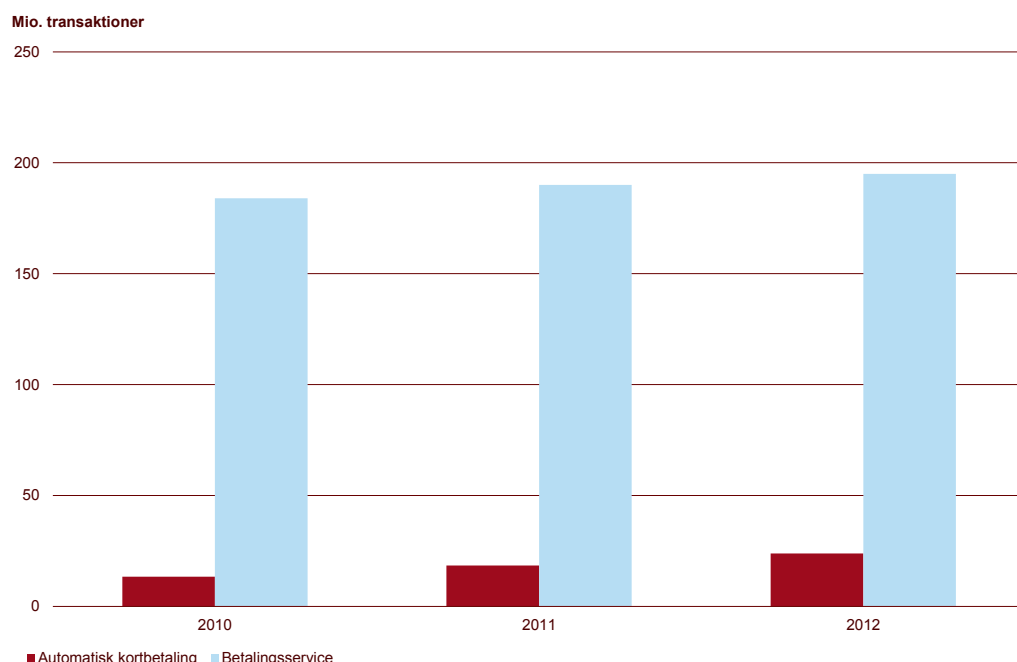
Flere teleselskaber anvender automatisk kortbetaling. Produktet er i vækst og er steget fra godt 13 mio. transaktioner i 2010 til knap 24 mio. transaktioner i 2012, svarende til en stigning på over 80 pct. i denne periode.⁶ De 24 mio. transaktioner vedrører alene automatisk kortbetaling baseret på dankort, og derfor kan antallet være højere end det anførte. Den procentvise stigning i brugen af automatisk kortbetaling er således væsentligt højere end den procentvise stigning i Betalingsservice. Betalingsservice dog stadig et langt mere udbredt produkt, jf. figur 2.3. Med Betalingsservice er Nets den centrale udbyder af direct debit i Danmark.

⁴ Danmarks Nationalbank: *Omkostninger ved betalinger i Danmark*

⁵ Jf. oplysninger på Nets' hjemmeside

⁶ Jf. Nets' oplysninger

Figur 2.3 Antal transaktioner med automatisk kortbetaling og Betalingsservice

Anm.: Antallet af transaktioner med automatisk kortbetaling er baseret på oplysninger om dankorttransaktioner. Automatisk kortbetaling baseret på eksempelvis et MasterCard er således ikke inkluderet.

Kilde: Nets

Automatisk kortbetaling er ofte billigere end Betalingsservice, hvilket skal ses i lyset af, at det er kreditor selv, der skal advisere kunden, og at aftalen skal oprettes på ny ved bank- eller kortskifte. Mens Betalingsservice grundydelsen koster 4,32 kr., jf. kapitel 4, kan automatisk kortbetaling koste mindre end 3 kr. pr. transaktion. Eksempelvis tilbyder Nets en betalingsløsning, der indeholder funktionen "automatisk kortbetaling", som koster 1 kr. pr. transaktion.⁷ Hertil skal lægges det gebyr, kreditor betaler for at få kortbetalingen indløst, hvilket kan være op til 1,39 kr. pr. transaktion, hvis der anvendes dankort.⁸ Betalingen på 1,39 kr. pr. transaktion for at få kortbetalingen indløst går til Nets, som er eneste indløser af dankort. I det omfang automatisk kortbetaling er baseret på dankorttransaktioner uanset hvilken PSP'er, der står som udbyder, har Nets således også en indtjening på dette område.

Kunden

For kunden er det ligeledes en fordel, at betalingerne sker automatisk. Kunden skal ikke selv tage initiativ til betalingen, og er derfor fri for at tænke på, om betalingerne i det hele taget

⁷ <https://www.terminalshop.dk/Netaxept-Plus.aspx>

⁸ <http://www.nets.eu/dk-da/Produkter/betaling-med-kort/Documents/dankort/Dankort-prisliste-ovrig-handel.pdf>

bliver gennemført, og om det sker til tiden. Desuden er betalingsdatoen ved direct debit som regel den sidste rettidige betalingsdag. Derved står pengene på kundens konto så lang tid som muligt.

Kunden er fri for at bruge tid på at gennemføre betalingerne og slipper desuden for rykkere og rykkergebyrer m.v. I forhold til at anvende giroindbetalingskort og andre indbetalingskort sparer kunden endvidere enten penge, da det koster et gebyr at betale med disse på posthuse og i pengeinstitutter, eller besværet ved selv at gennemføre betalingen via netbank. I forhold til tidligere er flere kreditorer dog begyndt at opkræve gebyrer af kunders betaling via Betalingsservice med henblik på at tilskynde kunderne til at vælge automatisk kortbetaling.

De ovenfor anførte fordele ved direct debit kan betyde, at kunden ikke er opmærksom på betalingen i samme omfang som ved andre betalingsmetoder. Den automatiske betaling kan således medføre, at kunden afholder flere betalinger end ønsket, før at eksempelvis fitnessabonnementet opsiges. Af samme årsag kan direct debit bidrage til en lavere mobilitet på et givent marked, fordi kunderne er mindre tilbøjelige til at skifte leverandør, når betalingerne foregår automatisk. Nets anfører på sin hjemmeside, at kunder/medlemmer med Betalingsservice erfaringsmæssigt bevarer deres tilhørsforhold til kreditor i længere tid, end hvis de betaler fra gang til gang - i visse tilfælde op til 50 pct. længere.⁹ Nets reklamerer i samme forbindelse med, at en kreditor med automatiserede betalinger - dvs. Betalingsservice - kan holde på sine kunder 4-7 gange længere.

Betalingsservice giver mulighed for at kræve betalinger tilbageført, hvis der gøres indsigelser inden 7. kalenderdag i måneden.

Kunden modtager ved Betalingsservice samtidig en samlet oversigt over næstemånedes betalinger. Det kan ske enten elektronisk og/eller på papir. Kombineret med visning i netbank giver det et brugervenligt overblik over debtors samlede hverdagsøkonomi, idet kommende betalinger vises på den tilknyttede bankkonto.

Brugen af Betalingsservice og fremsendelsen af oversigten indebærer, at kunden må være opmærksom på de informationer og data, som oversigten indeholder, for at sikre sig, at der ikke sker fejlbetalinger. Oversigter kan tillige bruges til meddelelser fra kreditorerne, fx om ændringer i vilkår og priser.

Samfundsmæssige gevinster

Ud fra en samfundsmæssig betragtning vil det være en fordel, at betalinger foretages med så effektive betalingsmidler som muligt. En omkostningsundersøgelse foretaget af Nationalbanken, der analyserer omkostningerne forbundet med forskellige betalingsformer i Danmark viser, at Betalingsservice indenfor kategorien fjernbetalinger er den betalingsform med de laveste samfundsmæssige omkostninger, jf. boks 2.3.

Det fremgår endvidere af rapporten, at Betalingsservice opgjort pr. transaktion er den billigste opkrævningsform for samfundet som helhed, med en samfundsmæssig omkostning på 15 kr. per betaling.

⁹ Jf. <http://www.nets.eu/dk-da/Produkter/automatiske-betalinger/betalingsservice/Pages/default.aspx#tab2>

Boks 2.3 Danmarks National- banks undersøgelse af omkostninger ved beta- linger i Danmark

Danmarks Nationalbank foretog i 2011 en undersøgelse af de samlede samfundsmæssige omkostninger ved at anvende forskellige betalingsformer. Med de samfundsmæssige omkostninger menes det samlede ressourceforbrug for alle involverede parter, dvs. både de der bidrager til at betalingerne gennemføres, samt betaler og betalingsmodtager. Omkostningerne er defineret for alle systemets interessenter, dvs. pengeinstitutter, kreditorer, kunder, og udbydere af direkte debitering.

Danmarks Nationalbank ser både på omkostninger pr. transaktion samt omkostninger pr. betalt krone. Begge målestokke kan være relevante, da der imellem betalingsformerne kan være stor forskel på størrelsen af den enkelte betaling.

For så vidt angår omkostning pr. transaktion er betaling med kontanter billigere end Betalingsservice, men omvendt er kontanter betydeligt dyrere pr. betalt kr. Det skyldes, at kontanter fortrinsvis anvendes ved mindre beløb, og at håndteringen af kontanter samtidig er forbundet med høje omkostninger. Kontanter udgør dog sjældent et reelt alternativ til Betalingsservice

Opgjort pr. transaktion er Betalingsservice den billigste opkrævningsform for samfundet som helhed, nemlig 15 kr. per betaling.

Netbankoverførsler og andre overførsler er dyrere pr. transaktion, hhv. 36 kr. per betaling og 57 kr. per betaling, end Betalingsservice, hvor andre overførsler er billigere pr. betalt kr., nemlig 0,4 øre.

Kilde: "Omkostninger ved betalinger i Danmark", Danmarks Nationalbank, 2011

2.5 Betalingsservice i forhold til andre betalingsformer

Betalingsservice anvendes ved såkaldt fjernslag, hvor kreditor og kunde ikke begge er fysisk til stede ved selve betalingen. Ved fjernsalg og løbende aftaleforhold mellem kreditor og kunde kan der anvendes andre betalingsformer, fx betalingskort, indbetalingskort og mobilbetalinger.

Overordnet er der tale om en dynamisk udvikling på området for mobilbetalinger såsom Mobile Pay, Swipp og Pii er blevet introduceret inden for de seneste år. Antallet af transaktioner med disse løsninger er stigende. Eksempelvis forventes antallet af transaktioner med Mobile Pay at udgøre ca. 18 mio. i 2014.

Kendetegnet ved disse nye løsninger er, at de i første omgang er blevet benyttet til at overføre penge mellem forbrugere, og først i 2014 er blevet introduceret til detailhandlen. Samtidig kan der være tale om et løft over hvor meget der kan betales pr. dag og pr. år ved disse løsninger, som tilfældet er ved Mobile Pay, hvor der maksimalt kan overføres 1.500 kr. pr. dag. Endelig fordrer alle løsninger, at betalingen initieres af kunden.

Selvom det ikke kan udelukkes, at disse løsninger på sigt kan skabe et potentielt alternativ til Betalingsservice, er det styrelsens vurdering, at det nuværende konkurrencepres på Betalingsservice fra disse løsninger er meget begrænset.

De mest relevante betalingsformer ud over Betalingsservice er beskrevet i boks 2.4. Som nævnt, er flere af disse generelt mindre anvendelige i et løbende aftaleforhold i forhold til Betalingsservice. Selvom der findes alternative direct debit produkter, er konkurrencepresset på Betalingsservice således begrænset.

Boks 2.4

Andre relevante betalingsformer ud over Betalingsservice

Kontooverførsler: Overførsel, hvor kunden tager initiativ til at overføre et specifikt beløb til kreditors konto. Kunden skal som følge heraf være i besiddelse af kreditors kontonummer. Kunden kan ved kontooverførsler vælge at lave en *stående ordre*, hvor betalingen gentages med et interval fastsat af kunden. Ved stående ordrer bliver samme beløb overført hver gang betalingen gentages.

Indbetalingskort: Omfatter bl.a. giroindbetalingskort. Det er i virkeligheden også en kontooverførsel, men denne bliver gennemført ved hjælp af et indbetalingskort, som ofte bliver sendt af kreditor til kunden med et på forhånd fastsat beløb. Selv om indbetalingskortet udsendes af kreditor, er det kunden, som tager initiativ til at gennemføre betalingen. Dette kan gøres i netbank eller ved henvendelse i bank eller på posthuset. Indbetalingskortet kan også anvendes som *elektronisk indbetalingskort*, hvor kortet modtages elektronisk i netbank, hvor også betalingen gennemføres.

Betalingskort: Betalingskort anvendes ofte ved enkeltstående betalinger, men kan dog også bruges i et løbende aftaleforhold, hvor det primært vil blive brugt via internettet, hvor kunden på kreditors hjemmeside kan gennemføre betalingen. Ved betalingskort er det i udgangspunkt kunden, der tager initiativ til betalingen, men Nets og andre aktører tilbyder også en løsning (*automatisk kortbetaling*), hvor det er kreditor, som kan foretage gentagne træk på en kundes betalingskort. Flere teleselskaber anvender denne løsning ved køb af taletid til mobiltelefoner. Kreditor anvender i stigende grad disse som alternativ til Betalingsservice, og løsningen er i vækst. En analyse foretaget af Nets viser, at mængden af transaktioner via denne løsning er steget markant siden 2010, jf. også figur 2.3.

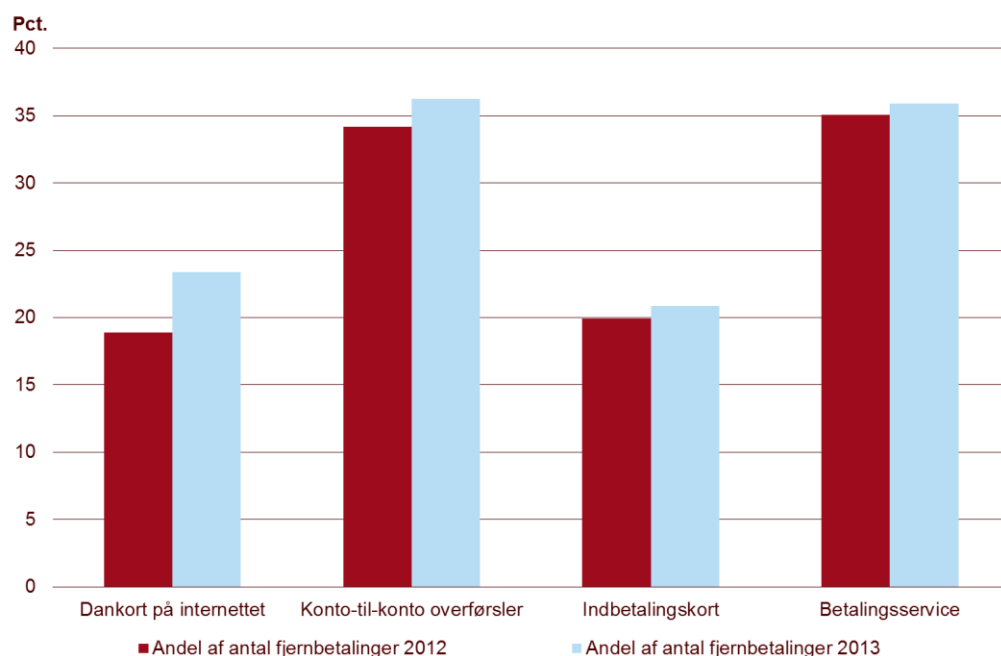
Andre betalingsformer: Flere nye betalingsformer er blevet udviklet gennem de senere år. Bl.a. er betalinger via *mobiltelefoner* blevet introduceret. På sigt kan det ikke udelukkes, at mobiltelefoner også vil blive brugt, når kreditor og kunde har et løbende aftaleforhold. De seneste tiltag for denne betalingsform er bankernes løsning SWIPP, Danske Banks produkt MobilePay og telefonselskabernes Paii. Swipp baserer sig på en kontooverførsel, mens MobilePay underlæggende benytter dankort til at foretage transaktionen. Telefonselskabernes Paii er en optankningsløsning, hvor man ved hjælp af et betalingskort tanket kontoen op når der er behov for det. Kendetegnet ved disse løsninger er, at de i første omgang er blevet benyttet til at overføre penge mellem forbrugere, og først i 2014 er blevet introduceret til detailhandlen. Samtidig kan der være tale om et loft over hvor meget der kan betales pr. dag og pr. år ved disse løsninger. Endelig fordrer alle løsningerne, at betalingen initieres af kunden. Selvom det ved nogle af løsningerne er muligt for kreditor at foretage en forespørgsel på et vist beløb hos debitor, kan betalingen først gennemføres når debitor godkender denne forespørgsel. Mobilbetalingerne kan således ikke karakteriseres som direkte debitering.

Derudover kan også nævnes tredjepartsadgang til en brugers bankkonti (TPP). Med denne betalingsform er det muligt for forbrugeren at betale direkte fra sin bankkonto ved køb over internettet ved at lade udbyderen af tredjepartsløsningen foretage en kontooverførsel fra forbrugers konto. I et forslag til nyt betalingstjenestedirektiv fremsat af Kommissionen lægges der op til at regulere betalingstjenester udført af en tredjepart og sikre at disse kan få adgang til betalingskonti. Disse bestemmelser skal ses som et forsøg på at understøtte nye typer af betalingstjenester og bidrage til en bedre konkurrence på området for betalinger. Det kan ikke udelukkes at disse nye betalingsløsninger på sigt kan udgøre et alternativt til Betalingsservice. Dog er udbredelsen af disse løsninger meget begrænset i Danmark, og det er styrelsens vurdering, at det nuværende konkurrencepres fra denne kant er særdeles begrænset.

Når man ser på antallet af betalinger ved fjernsalg i Danmark, så stod Betalingsservice samlet for ca. 35 pct. af det samlede antal fjernbetalinger i 2009, jf. figur 2.4. Det svarer ifølge Natio-

nalbanken til, at der i 2009 blev foretaget ca. 40 opkrævninger pr. voksne dansker ved hjælp af Betalingsservice.¹⁰

Figur 2.4 **Betalingsformers andel af transaktioner ved fjernsalg**

Anm.: Fjernsalget inddrager ikke internationale betalingskort på nettet og øvrige fjernsalgstransaktioner.

Kilde: Danmarks Nationalbank "Betalingsstatistik", samt Nets' hjemmeside.

Betalingsservices udbredelse skal ses i lyset af, at produktet har en række funktioner, der gør det specielt egnet til betalinger, hvor kunde og kreditor har et løbende aftaleforhold, og hvor der med jævne mellemrum skal opkræves en betaling. Ved denne type betalinger er det en fordel, at processen foregår automatisk, og at kreditor iværksætter betalingen, da det giver stor sikkerhed for betalingens gennemførelse. Samtidig er det gavnligt, at Betalingsservice er så fleksibel, at beløb og dato nemt kan ændres fra gang til gang.

En række betydningsfulde karakteristika ved Betalingsservice er angivet i figur 2.5, hvor det samtidig er vurderet, om andre betalingsformer, der kan anvendes ved transaktioner i kr., opfylder disse karakteristika.

¹⁰ Danmarks Nationalbank "Omkostninger ved betalinger i Danmark".

Figur 2.5 Betalingsformers karakteristika

	Betalingservice	Kontooverførsler	Stående ordrer	Indbetalingskort	Betalingskort	Automatisk kortbetaling	Mobilbetalinger
Igangsættes af kreditor - høj sikkerhed for betaling til rette tid og med rette beløb	X		(X) ¹			X	
Høj udbredelse af produktet	X	X	(X)	X	X	(X) ²	
Mulighed for ekstra information fra kreditor til kunden	X			X			
Elektronisk - kreditor kan nemt afstemme med internt bogholderi	X			X	X	X	
Automatisk - kunden sparer tid	X		X			X	
Fleksibel - beløb og dato ændres nemt fra gang til gang	X			X	X	X	X
Mandathåndtering	X						
Fleksibel likvidetsstyring		X		X		X	

Note 1: Stående ordrer igangsættes af kunden, men hvis den er oprettet korrekt, giver den stor sikkerhed for betaling til rette tid og med rette beløb.

Note 2: Automatiske kortbetalinger har oplevet stigende vækst. Dog er antallet af betalinger med denne betalingsform stadig langt lavere end antallet af betalinger med fx Betalingservice, kontooverførsler og indbetalingskort.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering på baggrund af egne oplysninger samt oplysninger fra Nets

Kontooverførsler og indbetalingskort kan også benyttes til fjernbetalinger. Her er ulempen i forhold til Betalingservice dog, at kunderne selv skal iværksætte og bruge tid på at gennemføre betalingen. Stående ordrer ved kontooverførsler gennemføres automatisk, men har omvendt den ulempe, at såfremt beløbet varierer fra gang til gang, så skal kunden selv gå ind og ændre i ordren.

Meget tyder således på, at i forhold til den type betalinger, hvor direct debit er anvendelig, er de øvrige betalingsformer, såsom kontooverførsler og indbetalingskort, ikke ligeså anvendelige for kunder og kreditorer.

Da Betalingsservice er det mest udbredte direct debit produkt, og Nets er den centrale udbyder af dette, kan der opstå en risiko for, at konkurrencen om betalinger, der særligt egner sig for Betalingsservice (typisk gentagne betalinger i et løbende aftaleforhold), ikke er så skarp, som den kunne være.

Udover Betalingsservice findes der to direct debit løsninger, der retter sig mod erhvervssegmentet, nemlig SEPA Direct Debit og LeverandørService. SEPA Direct Debit kan benyttes af virksomheder, der har tæt og regelmæssig samhandel med sine kunder i euro. Når virksomheden benytter SEPA Direct Debit, bliver kunders køb automatisk trukket fra deres konto og overført til virksomhedens konto forudsat kundens accept via et mandat (betalingsaftale). LeverandørService kan benyttes af virksomheder, der har en tæt og regelmæssig samhandel med deres erhvervskunder. LeverandørService fungerer med mulighed for daglig indsendelse af betalingsdata til Nets og er dermed mere fleksibelt i sin anvendelse end Betalingsservice, hvad angår opkrævningstidspunkt.

2.6 Betalingsservice i forhold til andre landes direct debit

European Payment Council har udviklet rammerne for et basalt direct debit produkt kaldet Sepa Direct Debit Core (SDD Core). Dette produkt er primært beregnet til forbrugeres betaling af regninger til virksomheder og offentlige myndigheder. Derudover findes der også en model, SDD B2B, der er beregnet til opkrævninger mellem virksomheder. De to modeller adskiller sig fra hinanden ved, at kunden har færre rettigheder – fx i forhold til afvisning af betalinger – i SDD B2B end i SDD Core.

SDD Core modellen for direct debit er en mere ”skrabet” model end Betalingsservice, og en større del af processen er lagt over på kreditorerne. Det vil alt andet lige også være et billigere produkt. At der ved SEPA Direct Debit er sat grænser for, hvor stort MIF (multilaterale interchange fee) må være, vil også begrænse omkostningerne ved produktet, og dermed formentlig også medføre at prisen bliver lavere, jf. kapitel 6.

Nets har sammen med Nationalbanken og pengeinstitutterne udviklet en dansk model, der opfylder kravene i SEPA Direct Debit, der dog kun tilbydes til betalinger i euro.

Forskellene mellem de enkelte landes direct debit løsninger strækker sig over helt grundlæggende forhold om hvem, der udbyder produktet, og hvordan aftaler tilgås, til mere specifikke detaljer som fx hvor lang tid kunden har til at reagere på en fejlagtig opkrævet direct debit betaling, eller hvordan kunden bliver adviseret om betalingens gennemførelse.

Betalingsservice adskiller sig især fra andre lande og SEPA Direct Debit ved, at det er Nets, der udbyder produktet, indgår aftale med kreditor, indsamler oplysninger om de enkelte transaktioner hos kreditorerne, adviserer kunde, samt gennemfører betalingen. En så central rolle hos én virksomhed ses generelt ikke i de andre lande, og det indgår heller ikke i SEPA Direct Debit.

I modsætning til den danske model står bl.a. den tyske direct debit løsning, hvor det – på nær clearing af den enkelte transaktion – udelukkende er pengeinstitutterne, der indgår i processen. Den tyske løsning er samtidig et simplere produkt end Betalingsservice. Den tyske model er mindre omfattende end Betalingsservice ved, at det i Tyskland er kreditor, der håndterer kundens mandat, og ved at kunden ikke nødvendigvis bliver adviseret om betalingen.

Det er dog ikke kun i forhold til den tyske model, at Betalingsservice er et mere omfattende produkt. Det gør sig også gældende, når der sammenlignes med andre lande og SEPA Direct

Debit-løsningen. De andre lande, der primært bliver sammenlignet med, har et mere simpelt produkt end Betalingsservice.

De norske og danske pengeinstitutter tilbyder i store træk deres kunder de samme betalings-tjenester, og institutternes omkostninger ved disse tjenester er også omtrent ens i de to lande. Norges pengeinstitutter omkostninger pr. transaktion for direkte debitering er højere end for Danmark. Således er enhedsomkostningen ved direkte debitering i Norge (2007) 2,5 kr. pr. transaktion, men det i Danmark (2009) er 2,0 kr. pr. transaktion.¹¹ De højere omkostninger skal muligvis ses i lyset af, at det ofte er pengeinstitutterne i Norge der også udbyder produktet til kreditor, jf. nærmere herom i kapitel 5, hvor de samlede omkostninger (dvs. inklusiv Nets' omkostninger) ved Betalingsservice sidestilles med tilsvarende omkostninger i andre lande.

Overordnet adskiller Betalingsservice sig dermed fra andre direct debit løsninger i andre lande samt fra SEPA Direct Debit, ved selve aftaleindgåelsen og mandathåndteringen, kundens mulighed for at tilbagekalde betalinger, advisering af kunden og betalingscyklussen.

2.7 Retlige rammer omkring Betalingsservice

Nets, som udbyder Betalingsservice, er ligesom alle andre erhvervsvirksomheder omfattet af konkurrenceloven.

I konkurrenceloven findes der regler, som skal forhindre virksomheder i at begrænse den effektive konkurrence.

Generelt indeholder konkurrenceloven to centrale forbud – et forbud mod konkurrencebrænsende aftaler mellem virksomheder (§ 6), og et forbud mod at virksomheder misbruger deres dominerende stilling (§ 11).

Derudover er Betalingsservice også omfattet af lov om betalingstjenester og elektroniske penge (betalingstjenesteloven). Denne regulerer bl.a. indsættelse og hævn timer på en konto, brug af betalingskort, netbanker, Betalingsservice-aftaler og pengeoverførsler. I loven vil virksomheder, som ikke i forvejen har en særlig tilladelse til at udbyde betalingstjenester, fx banker og udstedere af elektroniske penge, og som vil tilbyde at udføre betalingstjenester, skulle have tilladelse til dette af Finanstilsynet. Derudover indeholder loven en række regler, der har til formål at beskytte brugere af betalingstjenester, hvilket også gælder for Betalingsservice.

Det kan bemærkes, at Betalingsservice ikke er omfattet § 79 i loven, der sikrer, at der ikke anvendes urimelige priser og avancer ved fastsættelse af gebyrer ved gennemførsel af betalingstransaktioner med et betalingsinstrument. Årsagen er, at Betalingsservice ikke er et betalingsinstrument ifølge loven.

¹¹ Danmarks Nationalbank "Omkostninger ved betalinger i Danmark".

Kapitel 3

Nets' indtjening på Betalingsservice

3.1 Indledning

En væsentlig del af analysen af Betalingsservice er at undersøge Nets' indtjening på produktet. Dette kapitel ser derfor nærmere på, hvor god en forretning Betalingsservice er for Nets. Derudover sættes Nets' indtjening på Betalingsservice i forhold til indtjeningen i andre brancher.

Hovedkonklusionerne i kapitlet er:

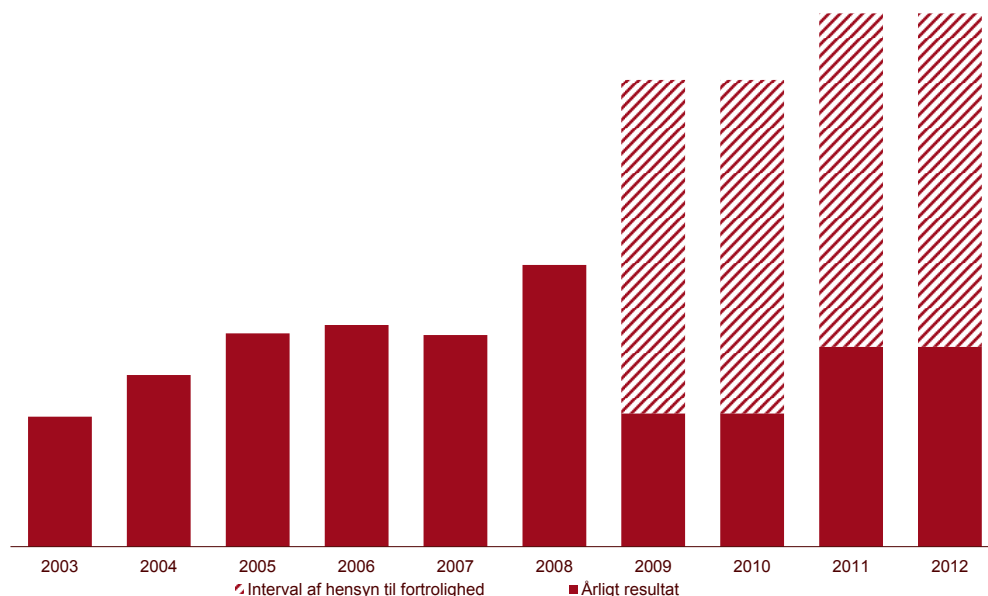
- » Nets' havde i perioden 2003 til 2012 [mere end fordoblet] resultatet før skat på Betalingsservice, og resultatet før skat målt pr. transaktion var i samme periode steget med knap [100-200] pct.
- » Nets har øget resultatet pr. transaktion i perioden 2003-2012 samtidig med, at antallet af transaktioner er steget med ca. 40 pct.
- » Overskudsgraden ved Betalingsservice var i perioden 2006 til 2011 betydelig højere end den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv. Siden 2009 har overskudsgraden ved Betalingsservice været [mere end dobbelt så høj som] den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv.

3.2 Indtjening på Betalingsservice

Nets' indtægter og omkostninger ved driften af Betalingsservice fremgår ikke direkte af Nets' årsregnskab, som er udarbejdet i henhold til årsregnskabslovens bestemmelser, der ikke stiller krav om segmentopdelte regnskaber. Den eneste post, som er opdelt på Nets' primære forretningsområder, er koncernens nettoomsætning. Fusionen mellem PBS og Nordito i 2009 gør, at årsregnskabet primære forretningsområder er udvidet med norske produkter. Et af disse områder er "Payments, Information & eSecurity", som dækker over de digitale løsninger inden for betalingsformidling, faktura- og dokumenthåndtering og sikkerhed, som Nets leverer. Det største af disse enkeltprodukter er Betalingsservice. I årsregnskabet ses det, at Payments, Information & eSecurity, hvor Betalingsservice er det største enkeltprodukt, udgjorde [30-50] pct. af koncernens samlede nettoomsætning i 2012, og er dermed Nets koncernens største forretningsområde.

Hvad angår forretningsområdet betalingsformidling, har Nets siden 2007 haft en nettoomsætning på [...] mio. kr., og i perioden 2003-2012 er resultatet før skat [mere end fordoblet], jf. figur 3.1. I 2012 opnåede Nets et resultat før skat på over [150-350] mio. kr. ved Betalingsservice.

Figur 3.1 Nets' årlige resultat på betalingsformidling

Anm. 1: Figuren angiver Nets' resultat før skat ved betalingsformidling. De reelle niveauer betragter Nets som forretningshemmeligheder, hvorfor disse er udeladt. Bemærk endvidere, at niveauerne for perioden 2009-2012 er udeladt og er erstattet af spænd, da Nets anser disse oplysninger som forretningshemmeligheder.

Anm.2: Opgørelsen af Nets' indtjening på betalingsformidling dækker alene over betalingsformidling i Danmark

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne beregninger baseret på tal fra Nets

Antallet af betalingsservicetransaktioner steg med 40 pct. i perioden 2003-2012, jf. kapitel 2, hvilket bidrog positivt til Nets' indtjening på Betalingsservice. Samtidig med at antallet af Betalingsservicetransaktioner steg i perioden 2003-2012, øgede Nets indtjeningen pr. transaktion. Nets har således haft en stigende indtjening på Betalingsservice i perioden 2003-2012 både i form af et stigende samlet resultat og et stigende resultat pr. transaktion. Korrigeres der for inflation, er stigningen [100-200] pct. i stedet for [100-200] pct.

Når en virksomheds indtjening skal måles, beregnes ofte nøgletal ud fra de regnskabsmæssige oplysninger. Et af de mest benyttede nøgletal er overskudsgraden, som måler resultatet af den primære drift som pct. af nettoomsætningen. Overskudsgraden ved betalingsformidling steg fra [10-30] pct. i 2006 til [10-30] pct. i 2012, jf. tabel 3.1. En overskudsgrad på [10-30] pct. betyder, at Nets i 2012 havde et overskud på [10-30] kr. hver gang virksomheden solgte for 100 kr. I lighed med det årlige resultat viste overskudsgraden en stigende indtjening på Betalingsservice over perioden 2006 til 2012.

Tabel 3.1 Overskudsgrad ved Betalingsservice

År	Overskudsgrad
2003	10,4 pct.
2004	12,7 pct.
2005	14,5 pct.
2006	14,2 pct.
2007	12,6 pct.
2008	16,0 pct.
2009	[10-30] pct.
2010	[10-30] pct.
2011	[10-30] pct.
2012	[10-30] pct.
Gennemsnit	[10-30] pct.

Anm.: Overskudsgraden er resultatet før skat divideret med nettoomsætningen. Bemærk, at tabellen ikke viser de faktiske overskudsgrader i perioden 2009-2012, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder.

Kilde: Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger baseret på tal fra Nets.

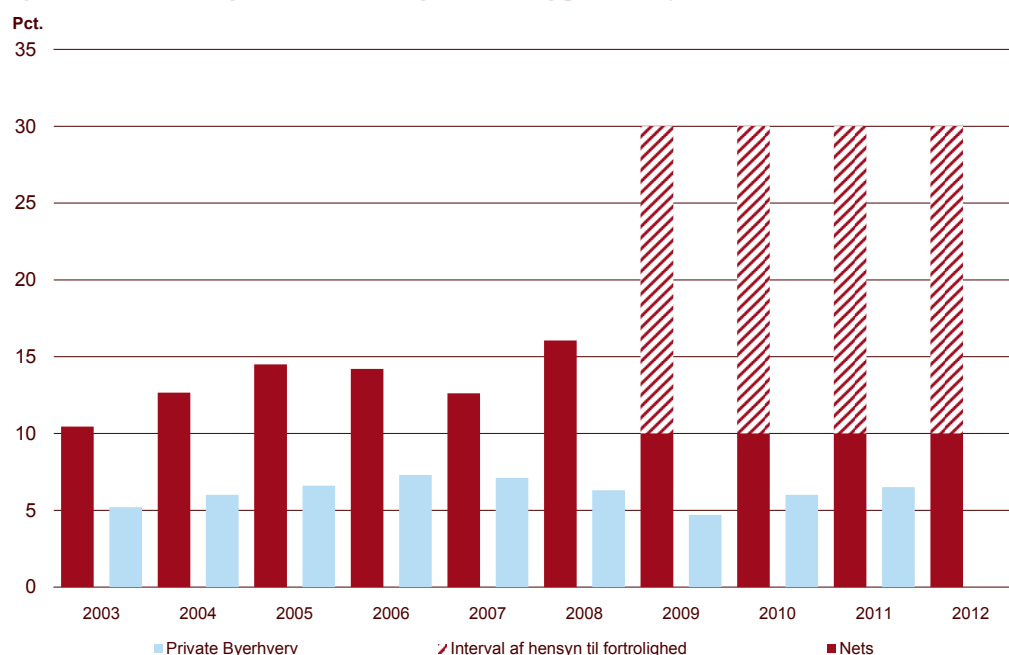
3.3 Indtjening i forhold til andre brancher

For at få et nærmere indtryk af niveauet på Nets' indtjening på Betalingsservice er overskudsgraden sammenholdt med den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv i Danmark, jf. figur 3.2.¹² Sammenligninger af nøgletal på tværs af brancher skal foretages med forsigtighed, da der er store forskelle på produkttype, markedsstruktur mv. inden for de forskellige brancher. Imidlertid kan sammenligningen give et indblik i, hvor meget Nets tjener på Betalingsservice i forhold til indtjeningen generelt i andre erhverv.

Overskudsgraden i en virksomhed og i en branche afhænger af flere forhold, herunder produkttype, kapitalstruktur, markedsstruktur og konkurrenceintensitet. Den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv udtrykker overskudsgraden for et gennemsnitligt erhverv blandt de private byerhverv. Når indtjeningen for betalingsservice sammenlignes med indtjeningen i private byerhverv, får man et indtryk af indtjeningens størrelse i forhold til indtjeningen i erhverv med gennemsnitlige forhold, herunder gennemsnitlig produkttype, kapitalstruktur, markedsstruktur og konkurrenceintensitet.

¹² Private byerhverv er private erhverv minus landbrug og finansielle virksomheder. Finansielle virksomheder indgår ikke, da overskudsgraden generelt ikke kan beregnes for de typer virksomheder.

Figur 3.2 Overskudsgrad ved Betalingsservice og private byerhverv

Anm.: Overskudsgraden ved de private byerhverv er fundet ved at lave et vægtet gennemsnit over de brancher, som havde tal tilgængelige for hele perioden for både omsætning og overskudsgrad. Bemærk, at de faktiske niveauer for Nets' overskudsgrad i perioden 2009-2012 ikke er angivet, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger baseret på tal fra Nets og Statistikbanken.dk

Nets havde i perioden 2006 til 2011 en stigende indtjening ved Betalingsservice. Den gennemsnitlige overskudsgrad (resultatet af den primære drift i pct. af nettoomsætningen) var i perioden [10-30] pct. Til sammenligning var den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv ca. 6 pct. i samme periode, jf. figur 3.2. Overskudsgraden ved Betalingsservice var således siden 2009 [mere end dobbelt så høj som] den gennemsnitlige overskudsgrad i private byerhverv i perioden 2006 til 2011. I forbindelse med Nets' indtjening på Betalingsservice bør det påpeges, at størstedelen af omkostningerne ved driften af Betalingsservice udgøres af decentral produktion, som behandles i kapitel 6.

Det skal bemærkes, at der for udbydere af betalingstjenester kan observeres overskudsgrader, der er væsentlig højere end for private byerhverv¹³. Som følge af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelse om FDIH's (Foreningen for Dansk Internet Handel) klage over dankortgebyrer på internettet, har styrelsen lavet en vurdering af Nets' ændring af dankortgebyrer, hvor det bl.a. fremgik, at en EBITDA procent på mellem 25-35 pct. er normen, mens en EBITDA der er markant højere end dette niveau ses flere steder især blandt betalingskortnetværkene.

I relation til en sammenligning med indtjeningsmål observeret på markeder for betalingstjenester andre lande bør det bemærkes, at disse markeder især gennem de sidste 10 år har

¹³ Vurdering af Nets' ændring af dankortgebyrer som følge af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse af 30. november 2012.

været genstand for megen fokus fra konkurrencemyndigheders side, bl.a. som følge af en høj markedsconcentration og indtjening, samt en række konkurrencebegrænsende aftaler. EU-Kommissionen har ført en række sager om konkurrenceretlige overtrædelser samt gennemført undersøgelser af markederne generelt. Set i lyset af disse forhold og det høje avancementniveau er det tvivlsomt om branchen generelt er kendetegnet ved virksom konkurrence.

Samlet set kan det konstateres, at Nets i perioden 2003 til 2012 havde en stigende indtjening ved Betalingsservice, både årligt og pr. transaktion, og at overskudsgraden var væsentlig højere end gennemsnitlige overskudsgrader i andre brancher.

I modsætning til andre af Nets-koncernens produkter så som dankort og internationale betalingskort er Betalingsservice ikke reguleret af betalingstjenestelovens bestemmelse om urimeelige priser og avancer, jf. nærmere herom i afsnit 2.7.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påpegede i sin analyse fra 2011 at Nets' havde en høj og stigende indtjening ved Betalingsservice, og vurderede, at konkurrencepresset fra alternative produkter var begrænset. Siden da er Nets' indtjening vokset yderligere ligesom betalingen til pengeinstitutterne er øget og Nets står fortsat som den centrale udbyder af direct debit i Danmark. Dertil kommer at Betalingsservice fortsat vurderes at have en stærk markedsposition, og at antallet af alternative direct debit produkter er begrænset.

En skærpet regulering af direct debit produkter kan både indebære fordele og ulemper, og nærværende analyse indeholder ikke en udtømmende vurdering af disse. Eksempelvis kan regulering af direct debit sandsynligvis hindre en fortsat stigende indtjening på Betalingsservice. Omvendt er der risiko for, at udviklingen af nye og bedre direct debit løsninger, herunder innovationen på markedet, kan blive hæmmet som følge af regulering.

På den baggrund finder styrelsen, at det kan overvejes nærmere at undersøge hvilke fordele og ulemper der kan være ved at regulere direct debit produkter i Danmark, herunder om regulering af området kan skade innovationen på dette marked. En sådan analyse kan endvidere nærmere beskrive, hvordan en sådan regulering kan se ud.

Kapitel 4

Priser for Betalingsservice

4.1 Indledning

I dette kapitel beskrives nærmere hvilken pris Nets tager for Betalingsservice. Prisens udvikling siden 2002 vil ligeledes blive analyseret – blandt andet i forhold til prisudviklingen i samfundet generelt – og endelig redegøres der kort for den prisstruktur, som kendetegner Betalingsservice og lignende produkter.

Hovedkonklusionerne i kapitlet er:

- » Prisen på Betalingsservice-grundydelsen (dvs. gennemførelse af transaktionen samt advisering af kunden inkl. én hovedlinjetekst) steg fra 3,87 kr. i 2003 til 4,32 kr. i 2007. Siden 2007 har prisen været uændret.
- » Udover grundydelsen gør kreditorer brug af ekstra tillægs- og serviceydelser, som er tilknyttet Betalingsservice. Den gennemsnitlige betaling til Nets pr. transaktion, udgjorde således [4,32 - 6] kr. i 2012. I 2003 udgjorde den gennemsnitlige betaling [3,87 - 6] kr.

4.2 Prisen på Betalingsservice

Betalingsservice og andre betalingsprodukter er ofte kendetegnet ved at det alene er den ene kundegruppe - kreditorerne – som betaler til Nets for at anvende produktet. Den anden kundegruppe – kunderne – får som udgangspunkt produktet gratis.¹⁴ Denne struktur, som ofte ses på et marked med to kundegrupper (såkaldt "to-sidet marked"), behandles mere indgående i afsnit 4.3.

Betalingsserviceproduktet er i sin mest simple form en grundydelse, som alle kreditorer som minimum anvender. Grundydelsen består af en advisering af kunden (via betalingsoversigten en besked om at der på et angivet tidspunkt bliver der trukket et angivet beløb fra kundens konto), samt selve den automatiske betalingstransaktion, hvor beløbet overgår fra kundens til kreditors konto. Ved grundydelsen udgør adviseringen én hovedtekstlinje på betalingsoversigten. Teksten i denne linje kan udgøre op til 60 tegn.

Grundydelsen består derudover af en række tjenester fra Nets, som primært relaterer sig til kreditor. Fx får kreditor en specifikation af betalte og ikke-betalte beløb med angivelse af årsagen til eventuelle afvisninger og tilbageførsler. Derudover får kreditor en oversigt over tilmeldte og afmeldte kunder. Som en del af grundydelsen er det samtidig Nets, der vedligeholder registret over betalingsaftaler og står for automatisk at overføre betalingsaftaler, når kunden skifter bank. Det betyder, at kreditor – i tilfælde af kundens bankskifte – slipper for at indgå en ny aftale med kunden. Endelig er kreditor som en del af grundydelsen sikret mod, at

¹⁴ Medmindre kreditor vælger at overvælte et Betalingsservice-gebyr på kunden ved brug af Betalingsservice.

betalinger under 1.000 kr. ikke tilbageføres, selv om der viser sig at mangle dækning på kundens konto.

Som supplement til grundydelsen kan kreditor købe tillægsydelser og serviceydelser. Tillægsydelserne kan bl.a. være, at kreditor får tilføjet ekstra tekstlinjer på betalingsoversigten eller muligheden for at få medsendt bilag ud til kunden sammen med betalingsoversigten. Serviceydelserne består blandt andet af muligheden for at kunne oprette nye kunder efter den 10. i måneden med betaling allerede den efterfølgende måned samt udtræk af aftaleoplysninger hos Nets.

I dette kapitel vil det primære fokus være grundydelsen, da dette stadig udgør størstedelen af Nets' indtjening på Betalingsservice.

Priserne for grundydelsen ved Betalingsservice er angivet i tabel 4.1 sammen med priserne for enkelte af tillægsydelserne. Prisen pr. transaktion inklusiv én tekstlinje på betalingsoversigten koster 4,32 DKK, hvis kreditor samtidig har tegnet et kvartalsabonnement på 495 kr. pr. kvartal. Hvis kreditor ikke har tegnet et kvartalsabonnement, er prisen 5,32 kr. pr. transaktion.

Et kvartalsabonnement er rentabelt, hvis man opkræver mere end 165 betalinger om måneden via Betalingsservice. En kreditor har i gennemsnit 985 betalingsservicetransaktioner om måneden. Det betyder, at kvartalsabonnementet på 495 kr. i gennemsnit udgør 0,17 kr. pr. transaktion.

Hvis kreditor ønsker at udspecificere betalingen yderligere med ekstra tekstlinjer på betalingsoversigten, koster dette mellem 8,5 øre og 3 øre pr. linje afhængig af antallet af ekstralinjer. De første ekstralinjer er de dyreste.

Tabel 4.1 Priser for Betalingsservice pr. 1. januar 2014

Ydelse	DKK
Kvartalsabonnement	495,00
Pr. betaling inkl. hovedlinjetekst på betalingsoversigten	4,32
Pr. betaling inkl. hovedlinjetekst på betalingsoversigten uden kvartalsabonnement	5,32
Ekstralinjer på betalingsoversigten	
	DKK
Linje 1-3 efter hovedlinjetekst, pr. linje	0,085
Linje 4-10 efter hovedlinjetekst, pr. linje	0,042
Efterfølgende ekstralinjer, pr. linje	0,030

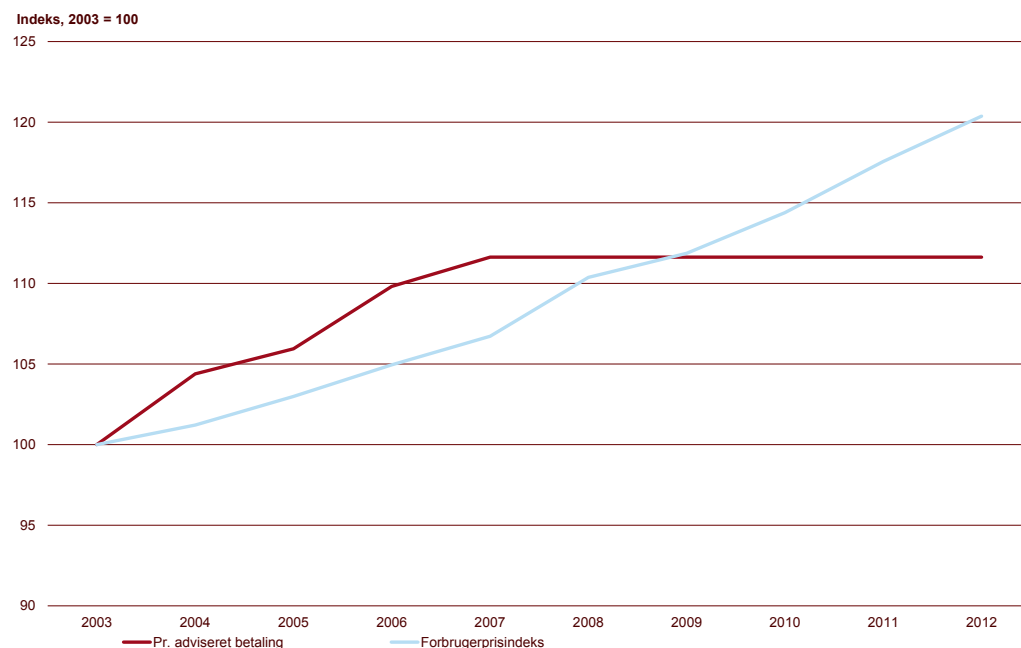
Anm.: Tabellen indeholder kun en del af de væsentligste priser på de forskellige ydelser ved Betalingsservice.

Kilde: Nets Denmark A/S

Prisen pr. betaling inkl. hovedlinjetekst steg fra 3,87 kr. i 2003 til 4,32 kr. i 2007. Siden 2007 har prisen været uændret, hvilket også gælder for de øvrige priser angivet i tabel 4.1. Med en konstant pris på grundydelsen siden 2007 har prisudviklingen siden 2003 samlet set indebå-

ret et fald i den reale pris på Betalingsservice. Dette fremgår når der sammenlignes med den generelle prisudvikling målt ud fra forbrugerprisindekset, jf. figur 4.1. Nets har selv angivet, at årsagen til en uændret pris siden 2007 blandt andet er en øget digitalisering, der har medført reducerede udgifter til fysiske forsendelser.¹⁵ Dette behandles yderligere i kapitel 5.

Figur 4.1 Pris pr. adviseret betaling inkl. hovedlinjetekst

Note: Kurven viser udviklingen i prisen pr. betaling inkl. hovedlinjetekst på betalingsoversigten med kvartalsabonnement.

Kilde: Nets Denmark A/S og Statistikbanken

Som følge af den række af tillægs- og serviceydelser, som er tilknyttet Betalingsservice, bliver den gennemsnitlige betaling pr. transaktion højere end de 4,32 DKK, som fremgår af tabel 4.1. Den gennemsnitlige betaling til Nets pr. betalingsformidlingstransaktion, hvor Betalingsservice udgør [80-100] pct. af omsætningen, jf. kapitel 3, udgjorde således [4,32 - 6] kr. i 2012. I 2003 udgjorde den gennemsnitlige betaling [3,87 - 6] kr.

I analysen af Betalingsservice i 2011 anførte styrelsen, at den grundlæggende ydelse ikke havde ændret sig nævneværdigt i perioden 2002-2008. Det blev i den forbindelse anført, at produktudviklingen af Betalingsservice primært er gået på at udvikle produktet mod ekstra betaling og ikke på at tilbyde en mere simpel og evt. billigere løsning.

¹⁵ Analysen er baseret på oplysninger stillet til rådighed af Nets. En del af oplysningerne vedrører Nets' omkostninger på specifikke områder samt andre lignende forhold. Disse oplysninger har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen haft adgang til, men Nets vurderer, at oplysningerne er forretningshemmeligheder, hvorfor selskabet har ønsket, at oplysningerne ikke offentliggøres. Det har styrelsen efterkommet, hvorfor der visse steder i analysen vil mangle oplysninger, og nogle figurer viser et indeks i stedet for et faktisk niveau.

Dette gør sig stadig gældende. Nets har fastholdt den grundlæggende Betalingsservice-ydelse uændret. I modsætning til perioden 2002-2008 har Nets dog som nævnt også fastholdt prisen uændret siden 2007.

4.3 To priser over for kunder og kreditorer

Betalingsservice er en serviceydelse, som muliggør en advisering og betaling mellem kunde og kreditor, og det er derfor nødvendigt, at begge grupper er tilsluttet Betalingsservice, for at Nets kan sælge produktet. Hvis kreditorerne ønsker at benytte Betalingsservice, men ingen kunder vil tilslutte sig Betalingsservice, kan Nets ikke tjene penge på salg af produktet. Værdien af Betalingsservice for kreditorerne afhænger af antallet af kunder, som er tilsluttet Betalingsservice og omvendt. Det er derfor nødvendigt at sætte nogle priser over for kreditorer og kunder, der gør, at begge grupper ønsker at tilslutte sig Betalingsservice.

På den måde adskiller Betalingsservice sig fra andre og mere traditionelle markeder, hvor sælger og køber mødes direkte for at udveksle en vare eller serviceydelse for en pris, der ofte er fastsat ud fra bagvedliggende omkostninger.

Betalingsservicemarkedet kan karakteriseres som et såkaldt tosidet marked (engelsk: two-sided market), hvor henholdsvis kunder og kreditorer udgør markedets to "sider". Boks 4.1 beskriver kort, hvad der kendetegner tosidede markeder.

Boks 4.1 To-sidede markeder

To-sidede markeder adskiller sig fra traditionelle markeder, hvor udbyder og efterspørger mødes direkte for at udveksle en vare eller serviceydelse for en given pris. Generelt er der især tre kendetegn ved to-sidede markeder:

- » Markedet har to grupper af aktører (to sider), som har brug for en fælles platform i form af en tredje aktør, der udbyder et produkt, som gør, at de to sider kan interagere. Platformen (dvs. en virksomhed) tilvejebringer et produkt til de to grupper, som muliggør interaktionen.
- » Der er tale om netværkseksternaliteter mellem de to sider af markedet, hvilket betyder, at den ene gruppes nytte af det produkt, som udbydes af platformsvirksomheden, påvirkes af antallet af aktører på den anden side af markedet.
- » Platformsvirksomheden sætter to priser; én til hver side af markedet, med det formål at få begge sider af markedet "om bord". Det betyder, at platformsvirksomheden forsøger at tage højde for netværkseksternaliteterne og sætte nogle priser, som bevirker, at begge sider af markedet får gavn af at tilslutte sig platformen eller købe det produkt, som udbydes af platformsvirksomheden.

Prisstrukturen på to-sidede markeder er ofte kendetegnet ved, at hele prisen lægges på den ene side af markedet, mens den anden side betaler en pris på nul. Priserne over for den ene side er derfor ikke nødvendigvis særskilt omkostningsbegrundet.

Prissætningen ved Betalingsservice er kendetegnet ved, at kunderne (generelt) betaler en pris på nul, mens kreditorerne minimum betaler 4,32 kr. for en Betalingsservicetransaktion. Nets har således ikke et aftaleforhold med kunderne men alene med kreditorerne. Hvis der er tale om et konkurrencepræget marked, vil den samlede pris, dvs. summen af prisen til kunderne og prisen til kreditorerne, være begrundet ud fra de samlede omkostninger.

Både fra et konkurrence- og samfundsmæssigt perspektiv kan en sådan prissætning, hvor den ene side af markedet betaler en pris på nul og den anden side af markedet er den, der betaler for produktet, være hensigtsmæssig. Det skyldes, at der tages hensyn til markedets struktur, således at der ved hjælp af prissætningen søges at optimere antallet af transaktioner. Dertil

kan argumenteres, at kreditorerne kan have en større forhandlingsstyrke for så vidt angår pris end den enkelte kunde.

Prisstrukturen ved Betalingsservice, hvor kreditorer betaler en pris, mens kunder ofte betaler en pris på nul, kan således være hensigtsmæssig for både kunder og kreditorer.

Kapitel 5

Nets' omkostninger ved Betalingsservice

5.1 Indledning

I dette kapitel gennemgås Nets' omkostninger ved Betalingsservice, og der redegøres for udviklingen i omkostninger gennem de seneste ti år. Den største omkostningspost for Nets er omkostningerne til såkaldt "decentral produktion". Denne post gennemgås mere grundigt i kapitel 6.

Hovedkonklusionerne i kapitlet er:

- » Omkostningerne pr. Betalingsservicetransaktion er faldet fra 4,73 kr. i 2007 til [2-6] kr. i 2012, svarende til et fald på [0-20] pct., samtidig med at antallet af transaktioner er steget med [0-20] pct. Hvis der tages højde for inflation i perioden 2003-2012 er Nets' omkostninger pr. transaktion faldet med [10-30] pct.
- » I perioden 2003-2012 er antallet af transaktioner steget med ca. 40 pct., mens de reelle omkostninger pr. transaktion er faldet med [10-30] pct., og den gennemsnitlige pris pr. transaktion er faldet med [0-20] pct. De lavere omkostninger har således kun i mindre omfang resulteret i en lavere prissætning på Betalingsservice.
- » I forhold til en række direct debit produkter i andre lande ligger omkostningerne ved Betalingsservice på det højeste niveau. Omkostningerne ved Betalingsservice er eksempelvis knap dobbelt så høje som omkostningerne ved det norske direct debit produkt.
- » Nets sender hver måned i gennemsnit [...] mio. betalingsoversigter ud til kunderne. Omkostningerne hertil udgør en væsentlig del af Nets' omkostninger ved Betalingsservice. På grund af en øget brug af elektronisk fremsendte betalingsoversigter er Nets' distributionsomkostninger siden 2007 faldet med [0-20] pct. Besparelsen er dog ikke kommet kreditorerne til gode i form af lavere priser.

5.2 Nets' omkostninger til driften af Betalingsservice

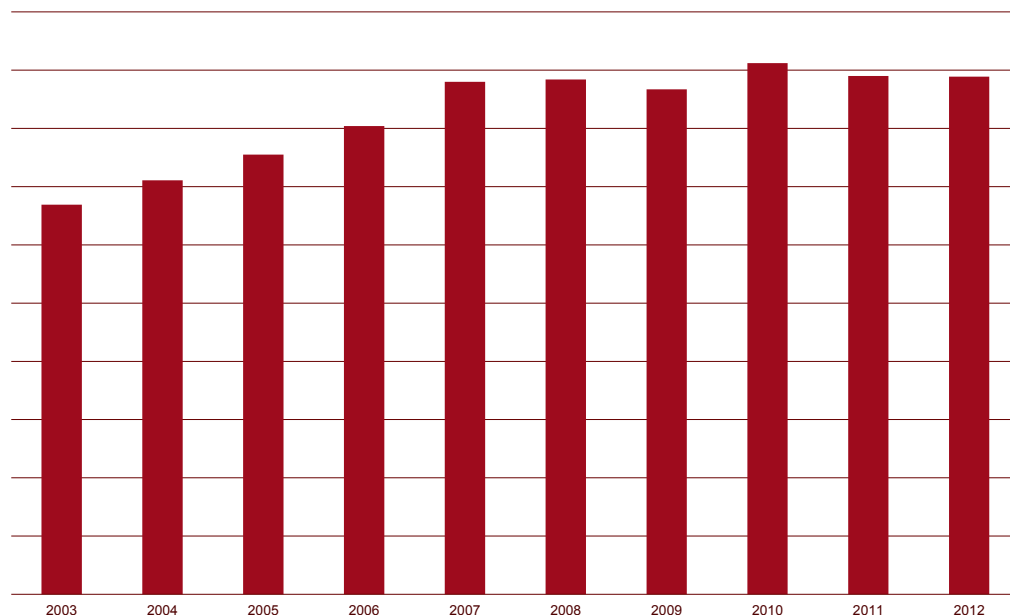
Nets' omkostninger ved Betalingsservice er ikke umiddelbart tilgængelige for offentligheden. I overensstemmelse med årsregnskabsloven har Nets-koncernen ikke produktopdelt sine årsregnskaber på de enkelte produktområder, dvs. Betalingsservice, internationale betalingskort m.v.

Som nævnt i kapitel 3 har Nets specifikt opgjort den indtjening og de omkostninger, som er forbundet med driften af forretningsområdet Betalingsformidling, hvor Betalingsservice udgør [80-100] pct. af omsætningen. Styrelsen vurderer, at omkostninger ved Betalingsformidling er retvisende for Nets' omkostninger ved Betalingsservice.

Nets' omkostninger til driften af Betalingsformidling udgjorde [...] mio. kr. i 2012, jf. figur 5.1. Tallet er steget med godt [20-40] pct. siden 2003. Korrigeret for inflation har stigningen siden 2003 været på godt [0-20] pct. Efter at have været støt stigende fra 2003 til 2007 har omkostningerne siden 2007 holdt et nogenlunde konstant niveau. At omkostningerne i 2010 havde et særskilt højt niveau skyldes, at Nets foretog en større nedskrivning på et projekt vedrørende

udvikling af en ny IT-løsning for så vidt angår Betalingsservice. Nets har oplyst, at projektet er blevet skrottet.

Figur 5.1 Nets' omkostninger ved Betalingsformidling

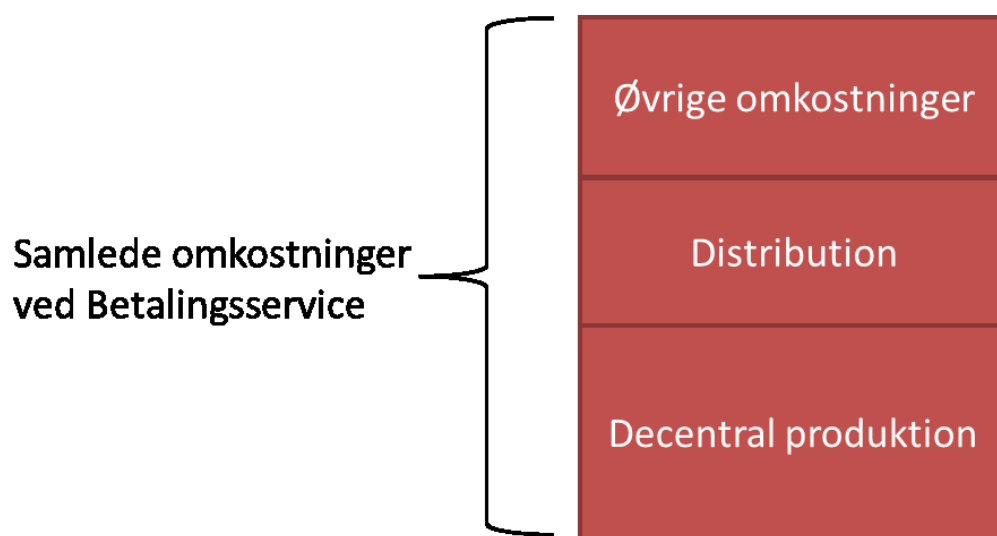

Anm.: Figuren viser ikke fordelingen mellem de enkelte omkostningsposter. Nets vurderer, at oplysninger om de enkelte omkostningsposter er en forretningshemmelighed. Bemærk, at de faktiske niveauer også er udeladt, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger på baggrund af tal fra Nets

Nets' omkostninger ved Betalingsservice kan overordnet opdeles i tre kategorier: decentral produktion, distribution og øvrige interne omkostninger, herunder personale og it-omkostninger, jf. figur 5.2. Den største omkostning ved driften af Betalingsservice er posten "decentral produktion", som vedrører Nets' betaling til pengeinstitutterne. Denne post behandles særskilt i kapitel 6. Derudover er den væsentligste omkostningspost "distribution", som beskrives senere i dette kapitel.

Figur 5.2 Nets' overordnede kategorier af omkostninger ved Betalingsservice

Tidligere opgjorde Nets personaleomkostninger i en særskilt post, men disse omkostninger er nu fordelt ud på andre poster i det interne regnskab, afhængig af hvor den enkelte medarbejder er placeret. Antallet af medarbejdere beskæftiget med Betalingsformidling lå i perioden 2003-2007 nogenlunde konstant på [200-250] medarbejdere. Siden er antallet af medarbejdere i dette forretningsområde faldet til [150-200].

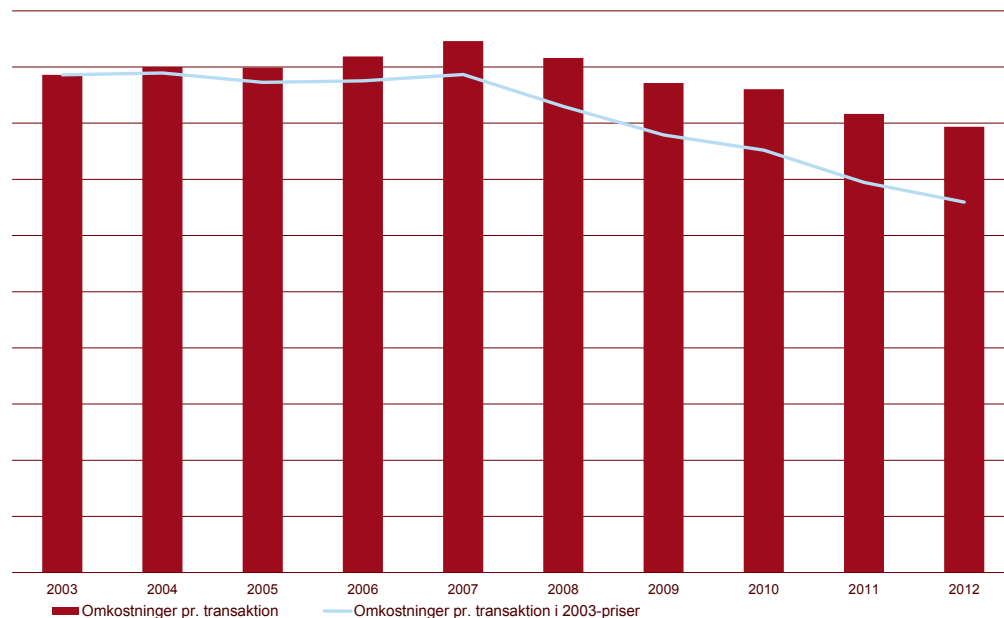
5.3 Nets' omkostninger pr. Betalingsservicetransaktion

I analysen af Betalingsservice i 2011 anførte styrelsen, at Nets har en række faste omkostninger ved håndteringen af Betalingsservice. Det kan på den baggrund kunne forventes, at de samlede omkostninger pr. transaktion vil være faldende, når antallet af transaktioner stiger, som det har været tilfældet, jf. kapitel 2. Denne antagelse gør sig efter styrelsens vurdering stadig gældende.

Der er stadig meget, som kan tale for, at pengeinstitutterne har en del faste omkostninger i forbindelse med decentral produktion, selvom betalingen fra Nets er transaktionsbaseret, jf. kapitel 6. Desuden ses det, at Nets faktisk har reduceret medarbejderstaben tilknyttet Betalingsservice siden 2007 selvom antallet af transaktioner er steget. Dette indikerer også, at omkostninger til personale i et vist omfang må betegnes som faste omkostninger.

Omkostningerne pr. transaktion var nogenlunde konstante eller let stigende i perioden 2003-2007, jf. figur 5.3. Siden 2007 er omkostningerne pr. transaktion dog faldet fra [2-6] kr. til [2-6] kr. – svarende til et fald på [0-20] pct. i de fem år. Hvis der tages højde for inflation i perioden 2003-2012 er Nets' omkostninger pr. transaktion faldet med [10-30] pct., jf. kurven i figur 5.3 og figur 5.4.

Figur 5.3 Omkostninger pr. betalingsformidlingstransaktion

Anm. 1: Figuren viser ikke fordelingen mellem de enkelte omkostningsposter. Nets vurderer, at oplysninger om de enkelte omkostningsposter er en forretningshemmelighed. Bemærk endvidere, at de faktiske niveauer er udeladt, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder.

Anm. 2: Omkostninger pr. transaktion i 2003-priser dækker over omkostninger pr. transaktion i det pågældende år deflateret med forbrugerprisindekset.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger på baggrund af tal fra Nets og Danmarks Statistik.

Udviklingen i omkostninger pr. transaktion siden 2007 viser, at Nets i kraft af de faste omkostninger forbundet med Betalingsservice og det stigende antal transaktioner har stordriftsfordele ved driften af Betalingsservice. Dette skyldes, at Nets har holdt omkostningsniveauet nogenlunde konstant samtidig med, at antallet af transaktioner er steget.

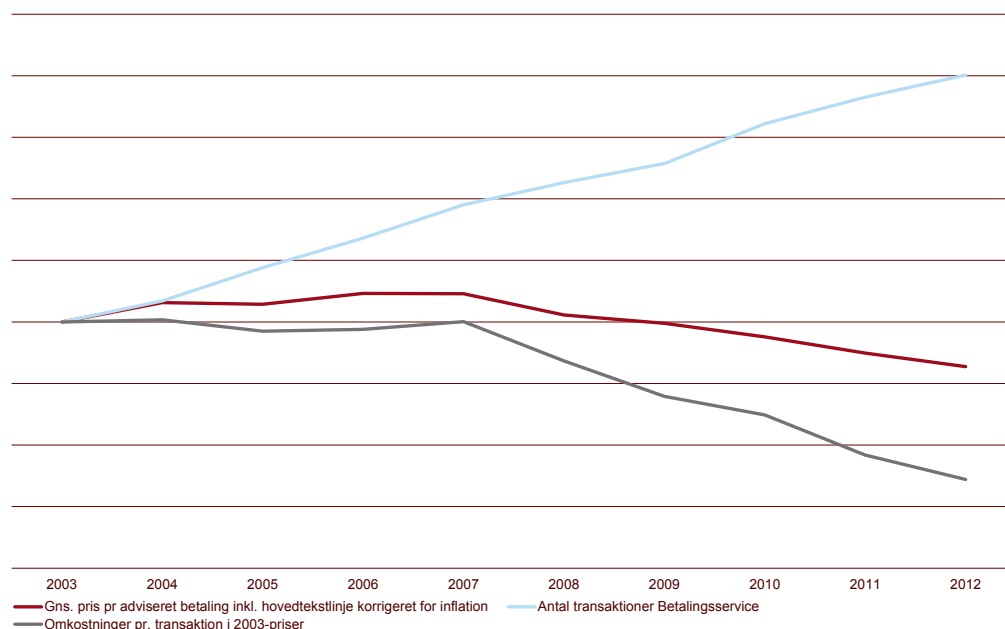
Faldet i omkostninger pr. transaktion er sket selv om omkostningerne til pengeinstitutterne – decentral produktion – er steget siden 2003, både i absolutte tal og pr. transaktion, hvilket har medført at de decentrale produktionsomkostningers andel af de samlede omkostninger er steget fra knap [35-55] pct. i 2003 til godt [35-55] pct. i 2012, jf. også kapitel 6. Det er således ved distributionsomkostninger og øvrige omkostninger, at Nets har oplevet et fald.

Som nævnt i kapitel 4 vurderes der på grund af de faldende omkostninger pr. transaktion at være rum for en prisnedsættelse, og ikke blot at prisen holdes uændret, som Nets har valgt at gøre. På et konkurrencepræget marked vil udnyttelse af stordriftsfordele også komme kunderne til gode.

5.4 Udvikling i pris og transaktioner ved Betalingsservice

Som det fremgår af kapitel 2, er antallet af årlige Betalingsservicetransaktioner steget med ca. 40 pct. siden 2003 og med ca. 14 pct. siden 2008. Set i lyset af stordriftsfordelene forbundet med driften af Betalingsservice må udviklingen i antallet af transaktioner kunne forventes at føre til lavere omkostninger pr. Betalingsservice-transaktion. Udviklingen i Nets' omkostninger pr. transaktion siden 2007 viser et fald på [...] øre, jf. figur 5.4.

Figur 5.4 Udvikling i pris, omkostninger og antal betalingsformidlingstransaktioner

Anm.: Bemærk, at de faktiske niveauer er udeladt, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne beregninger på baggrund af tal fra Nets

Antallet af transaktioner er som nævnt steget med ca. 40 pct. i perioden 2003-2012. I samme periode er de reale omkostninger pr. transaktion faldet med [10-30] pct., men den gennemsnitlige pris pr. transaktion er kun faldet med [0-20] pct.

Udviklingen i omkostninger pr. transaktion siden 2007 indikerer, at Nets er begyndt at høste stordriftsfordele i forbindelse med håndteringen af Betalingsservice. Men selv om Nets har holdt prisen på Betalingsservice uændret, hvilket giver et mindre reelt prisfald, er stordriftsfordelene ikke kommet kreditorerne til gode. Nets' stigende indtjening, jf. kapitel 3, tyder på det samme. Når omkostningerne pr. transaktion siden 2007 er faldet med [...] øre, vurderes der umiddelbart at være rum for en prisnedsættelse, og ikke blot at prisen holdes uændret, som Nets har valgt at gøre. Nets har anført, at den øgede indtjening skal bruges til at finansiere videreudvikling af Betalingsservice frem mod 2020.

Når der samtidig tages hensyn til, at Nets stadig er den helt centrale udbyder af direct debit i Danmark med et begrænset konkurrencepres fra andre aktører, vurderer styrelsen, at det er sandsynligt, at prissætningen på Betalingsservice er højere, end hvad der ville være tilfældet på et mere konkurrencepræget marked.

Dette skal ses i lyset af, at pengeinstitutterne i Danmark har valgt at oprette et fælles selskab, Nets, som står for at udbyde Betalingsservice. Dette er der fordele ved, bl.a. da Nets kan håndtere de mandater, som kunderne giver til, at der automatisk kan trækkes beløb på kontoen, og man derfor kun – via sit pengeinstitut – skal give Nets besked, hvis man som kunde skifter kontonummer.

Omvendt kan modellen have den ulempe, at man går glip af den interne konkurrence, der kunne være mellem pengeinstitutterne om at tilbyde et direct debit-produkt så billigt som

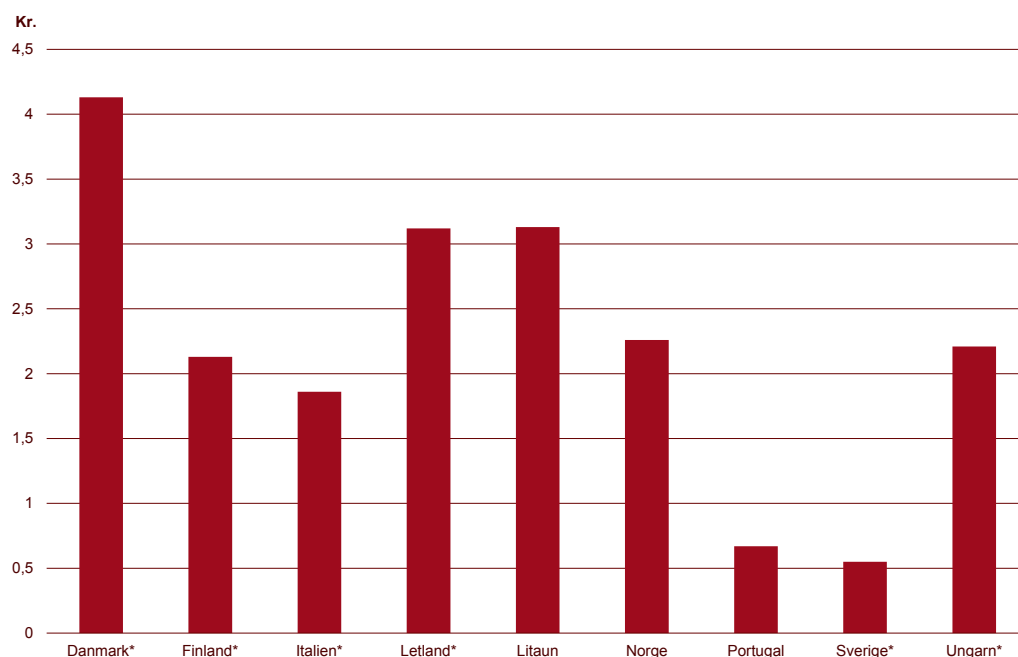
muligt til kunder og kreditorer. Nets er eneste udbyder af Betalingsservice, og er kun udsat for den konkurrence, der kommer fra andre betalingsformer, og denne konkurrence kunne godt være skarpere, jf. kapitel 2.

I mange andre lande er det pengeinstitutterne, der udbyder direct debit. Disse institutter konkurrerer med hinanden om kunderne, og i denne konkurrence kan prisen for direct debit indgå som en konkurrenceparameter. Konkurrence mellem aktørerne internt i et netværk kan således være med til at konkurrere prisen for netværksydelsen ned.

5.5 Sammenligning med andre lande

Nationalbanken har gennemført en undersøgelse af omkostningerne ved Betalingsservice i forhold til omkostningerne ved "opkrævninger i stil med Betalingsservice" i andre lande.¹⁶ Det fremgår her, at Danmark skiller sig ud i forhold til andre lande, ved at være det land hvor omkostningerne er højest, jf. figur 5.5. Eksempelvis er Nets' og pengeinstitutternes omkostninger pr. transaktion knap dobbelt så høje som omkostningerne ved et tilsvarende produkt i Norge og over syv gange højere end tilsvarende omkostninger i Sverige.

Figur 5.5 Omkostninger ved direct debit i forskellige lande

Anm.: Undersøgelser, der er markeret med en *, blev gennemført som led i et fælleseuropæisk studie af omkostningerne ved betalinger, som blev koordineret af Den Europæiske Centralbank. Omkostningerne for de øvrige lande er omregnet til danske kroner ved brug af den gennemsnitlige årlige valutakurs.

Kilde: Nationalbanken, Nationalbankens kvartalsoversigt 4. kvartal, del 2, 2013.

¹⁶ Nationalbankens kvartalsoversigt 4. kvartal, del 2, 2013.

Det bemærkes dog i Nationalbankens oversigt, at forskellene i pengeinstitutternes omkostninger på tværs af lande kan skyldes, at der "ikke er tale om identiske betalingstjenester", og at de høje omkostninger ved opkrævninger i Danmark i "nogen grad kan forklares med, at Betalingsservice på forskellige områder er en mere avanceret løsning end lignende produkter i andre lande." Dertil kommer, at det er kendetegnende ved de øvrige lande, at opkrævninger i stil med Betalingsservice udbydes af bankerne til kreditorer, og ikke som i Danmark, hvor Betalingsservice udbydes centralt af Nets.

Ved Betalingsservice er der en central mandathåndtering, hvor kundens pengeinstitut blandt andet sørger for at ændre kundens oplysninger ved skifte af pengeinstitut, kontonummer m.v. Ved SEPA Direct Debit og direct debit i andre lande skal kreditor ofte selv håndtere disse ændringer i kundens forhold. Med Betalingsservice har kreditor desuden garanti for, at der – uanset kundens forhold – er dækning for betalinger op til 1.000 kr. De nævnte forhold medvirker til, at betalingen til kundens pengeinstitut bliver større.

5.6 Omkostninger til distribution

Som nævnt er Nets' næststørste omkostningspost ved Betalingsservice "distribution", som ifølge Nets dækker over omkostninger til porto, kuverter, fragt og elektronisk arkivering. Nets sender hver måned i gennemsnit [3-6] mio. betalingsoversigter ud til kunderne,¹⁷ hvilket giver betydelige distributionsomkostninger. I 2012 blev det til [40-70] mio. udsendte betalingsoversigter, og antallet er steget siden 2003, hvor der blev udsendt ca. 40 mio. oversigter. I 2010-2012 har antallet af betalingsoversigter næsten ligget på et konstant niveau, hvilket formentlig skyldes, at Betalingsservice bliver anvendt af næsten alle danske husstande. Med en så høj anvendelsesprocent er der grænser for, hvor mange nye betalingsoversigter Nets vil skulle udsende.

Betalingsoversigterne sendes ud til kunderne og indeholder information om den kommende måneds betalinger, om nye og afmeldte aftaler samt tilbageførte betalinger m.v. Kreditor kan – mod ekstra betaling – anvende betalingsoversigten som faktura over for kunden ved at få Nets til at tilføje ekstra tekstlinjer på betalingsoversigten, jf. også kapitel 4. Betalingsoversigten udsendes enten med post eller elektronisk til kundens netbank eller e-boks, såfremt kundens pengeinstitut tilbyder denne service.

Frem til 2008 udsendte Nets i vid udstrækning oversigterne både elektronisk og på papir (dvs. med brev). Selv om Nets således anvendte elektroniske løsninger, som alt andet lige er væsentligt billigere end at sende oversigten pr. brev, gav det ikke nogen besparelse for Nets. Betalingsoversigten på papir har været den gældende løsning i mange år, og mange kunder har utvivlsomt vænnet sig til at modtage dem hver måned på papir. Når Nets således har udsendt betalingsoversigter via begge medier, har det ikke været muligt at spare på distributionsomkostningerne. Tværtimod er de blot blevet endnu større, end hvis oversigterne kun blev udsendt på papir.

Siden 2006-2008 er det dog lykket for Nets, at få mange kunder til at acceptere kun at modtage oversigten elektronisk. Antallet af kunder, som kun modtager den elektronisk, er nu mere end 6 gange højere end i 2006, mens antallet af kunder, som modtager oversigten enten alene på papir eller både på papir og elektronisk, er mere end halveret siden 2006, jf. figur 5.6(a). Det bemærkes, at figuren alene viser en udvikling for udsendelsen via de enkelte medier og ikke et faktisk niveau.

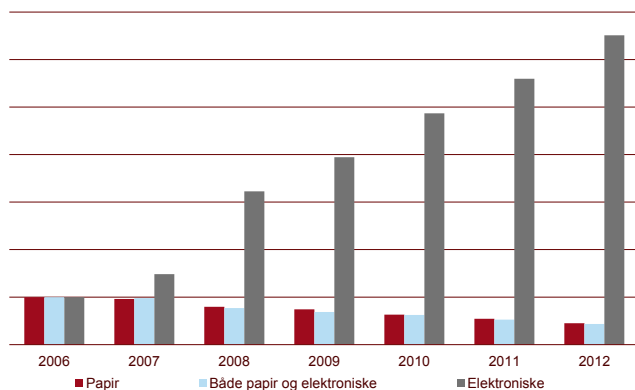
¹⁷ Baseret på tal for 2012.

[Over halvdelen] af alle oversigter bliver nu udelukkende udsendt via et elektronisk medie. I 2008 var dette tal [30-50] pct. Stigningen i antallet af kunder, som kun modtager oversigten elektronisk, har bidraget til, at Nets distributionsomkostninger siden 2007 er faldet med [0-20] pct., jf. figur 5.6(b).

Figur 5.6 **Betalingsoversigter og distributionsomkostninger**

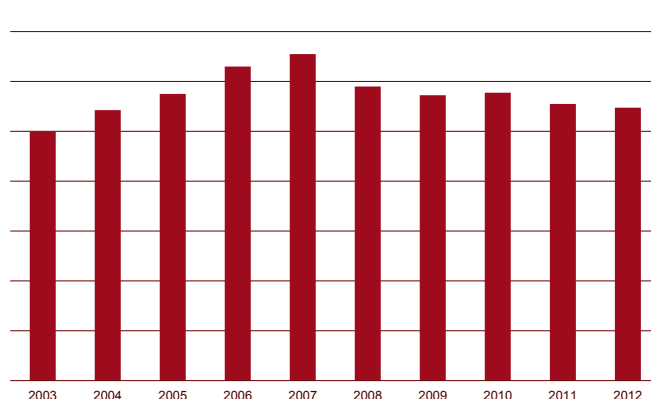
(a) Udvikling i hvilket medie betalingsoversigten udsendes med

(b) Distributionsomkostninger

Anm.: Figuren viser et indeks i stedet for det faktiske antal betalingsoversigter. Nets vurderer, at det faktiske niveau er en forretningshemmelighed.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger på baggrund af tal fra Nets.

Anm.: Figuren viser et indeks i stedet for omkostningernes faktiske niveau. Nets vurderer, at det faktiske niveau er en forretningshemmelighed.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger på baggrund af tal fra Nets.

Der ligger stadig et incitament for Nets i at få endnu flere af kunderne til at tilvælge elektronisk udsendte betalingsoversigter, da der stadig kan spares endnu flere portoomkostninger. For at få kunderne over på elektroniske oversigter betaler Nets 8,5 kr. pr. kvartal til kunde- pengeinstitutterne for hver kunde, der udelukkende får oversigten tilsendt elektronisk. Pres- set på kunderne for at fravælge papirløsningen sker således primært via kundernes pengein- stitutter, hvor nogle af institutterne opkræver et ekstra gebyr af kunderne, når oversigten skal fremsendes pr. brev, mens andre institutter giver rabat på andre ydelser, når kunden vælger at få oversigten elektronisk.

På grund af den øgede brug af elektronisk fremsendte betalingsoversigter er Nets' distributi- onsomkostninger pr. transaktion faldet kraftigt siden 2006, jf. figur 5.7.

På et marked med effektiv konkurrence vil de besparelser, som Nets opnår ved i højere grad at anvende elektroniske medier, blive videreført til kreditorerne, som betaler for at anvende Betalingsservice. Siden 2006 har Nets kraftigt reduceret distributionsomkostningerne pr. transaktion, jf. figur 5.7, men har som bekendt ikke sat prisen på Betalingsservice tilsvarende ned.

Figur 5.7 Distributionsomkostninger pr. transaktion

Anm. 1: Ved beregningen indgår alle transaktioner under Nets' Betalingsformidling og altså ikke kun Betalingsservicetransaktioner.

Anm.: Figuren viser et indeks i stedet for omkostningernes faktiske niveau. Nets vurderer, at det faktiske niveau er en forretningshemmelighed.

Kilde: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens beregninger på baggrund af tal fra Nets.

I og med at flere betalingsoversigter udsendes elektronisk medfører det, at flere af de opgaver, som Nets har sparet portoomkostninger på, er blevet overtaget af pengeinstitutterne. Således er det både pengeinstitutterne og Nets, der har omkostninger til at håndtere de elektroniske betalingsoversigter. Der vil således være flyttet nogle omkostninger fra "distribution" til "decentral produktion". Nets har desuden oplyst, at der også er en del omkostninger forbundet med at lagre de elektroniske betalingsoversigter, da de skal være tilgængelige i 90 år.

Alt andet lige må det dog formodes, at Nets over tid vil opnå en betydelig besparelse ved at overgå til elektroniske betalingsoversigter, som vil kunne komme kreditorerne – og i sidste ende kunderne – til gode i form af lavere priser på Betalingsservice.

Betalingsoversigten har traditionelt været en stor fordel for kreditorerne, som via Nets har kunnet advisere kunderne i fællesskab. Derved har kreditorerne kunnet spare mange portoomkostninger ved at blive fri for selv at skulle sende et brev til kunden om, at betalingen er undervejs. På den anden side gør Nets' månedlige udsendelse af betalingsoversigter Betalingsserviceproduktet dyrere, og med en generel øget anvendelse af elektroniske medier er det også spørgsmålet, om kreditorerne i samme grad stadig har brug for, at kunden adviseres via Nets. Hvis kreditorerne alligevel selv kan advisere kunden elektronisk uden særlig store omkostninger, er der måske i mindre grad brug for den fælles betalingsoversigt, som Nets udsender.

Kapitel 6

Nets' betaling til pengeinstitutterne

6.1 Indledning

Nets' største omkostningspost ved at udbyde Betalingsservice er betalingen til pengeinstitutterne, jf. kapitel 5. Denne omkostningspost, der kaldes decentral produktion, er derfor meget væsentlig for prissætningen af Betalingsservice. Dette kapitel ser nærmere på baggrunden for omkostningerne til decentral produktion, og hvilken betydning det har for den samlede pris for Betalingsservice og for aktørerne i markedet.

Hovedkonklusionerne i kapitlet er:

- » Nets' betaling til pengeinstitutterne udgør den største omkostningspost ved Betalingsservice. Omkostningerne som følge af betalingen til pengeinstitutterne er [væsentligt højere end] den næststørste omkostningspost ved Betalingsservice.
- » Betalingen er steget med over [40-60] pct. i perioden 2003-2012 og [0-20] pct. i perioden 2009-2012, når der korrigeres for inflation.
- » Nets' betalingen til pengeinstitutterne er fastsat gennem forhandling mellem Nets og pengeinstitutterne.

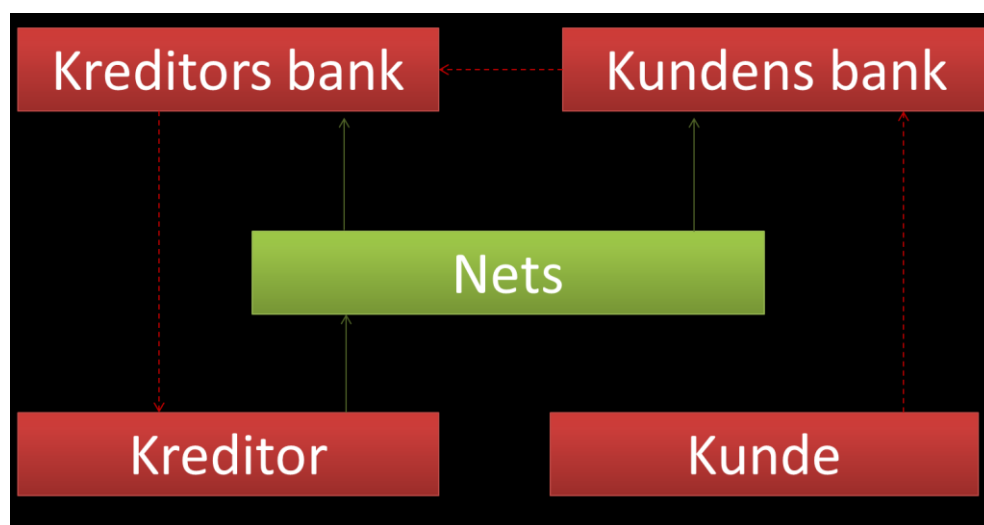
6.2 Hvad er Decentral Produktion?

Nets udbyder Betalingsservice. For at en Betalingsservicetransaktion kan gennemføres, er det imidlertid nødvendigt at pengeinstitutter på både kunde- og kreditorsiden også indgår i processen. Årsagen er, at Betalingsservice er baseret på, at kunden har en konto i et pengeinstitut, og at der er adgang til at foretage hævn timer på kontoen. Adgangen til kundens konto sikrer, at processen foregår elektronisk, og giver desuden den sikkerhed, at kreditor ikke er i besiddelse af kundens kontooplysninger.

Udover at håndtere de respektive konti står pengeinstitutterne for en væsentlig del af serviceringen af kunde og kreditor, ligesom institutterne ofte formidler kontakten til kunden. For disse ydelser får pengeinstitutterne en betaling, jf. figur 6.1.

Decentral produktion er den største omkostningspost ved Betalingsservice og har derfor stor indflydelse på prissætningen af produktet. Omkostningerne som følge af betalingen til pengeinstitutterne er [væsentligt højere end] den næststørste omkostningspost ved Betalingsservice.

Figur 6.1 Prisstruktur ved Betalingsservice

Anm.: De stiplede linjer angiver hvilken vej midlerne går i forbindelse med en betalingsservicetransaktion. De grønne pile angiver gebyrstrømmen i forbindelse med Betalingsservice.

Nets har valgt en model, hvor pengeinstitutterne ikke får betaling direkte af de kunder og kreditorer, som bliver serviceret, men i stedet bliver betalt af Nets. Hver gang en kreditor betaler Nets for at gennemføre en Betalingsservicetransaktion, er der således en del af betalingen, som går videre til de pengeinstitutter, der er med til at afvikle transaktionen. Betalingen til pengeinstitutterne er fastsat gennem forhandling mellem Nets og pengeinstitutterne.

6.3 Pengeinstitutter som leverandører til og ejere af Nets

Nets fusionerede i 2009 med Nordito, jf. kapitel 2. Selskabet fik derved norske pengeinstitutter ind i såvel ejerkreds som bestyrelse. Før da havde Nets' bestyrelse alene bestået af repræsentanter fra danske pengeinstitutter (herunder medarbejdervalgte medlemmer fra Nets) samt en repræsentant fra Danmarks Nationalbank.

Indtil fusionen med Nordito har det således været repræsentanter fra de danske pengeinstitutter, der har besluttet, hvilket incitament pengeinstitutterne skulle have til at medvirke ved processen omkring Betalingsservice. Der er således ingen konkurrence mellem pengeinstitutterne om at tilbyde den decentrale produktion så billigt som muligt til Nets. Denne konkurrence er ikke til stede, da prisen for decentral produktion fastlægges, så den er ens for alle institutterne.

Nets' daværende ejerkreds bestående af såvel danske som norske pengeinstitutter efter fusionen i 2009 har reduceret de danske pengeinstitutters indflydelse i bestyrelsen. Ikke desto mindre resulterede fusionen i 2009 ikke i en lavere betaling til danske pengeinstitutter. Tværtimod er honoreringen af pengeinstitutterne steget med [10-30] pct. siden 2009.

Nets blev den 24. marts 2014 solgt til et konsortium bestående af ATP, Advent og Bain. Konstruktionen, hvor pengeinstitutterne både har været leverandører til samt medejere af Nets, er således ikke længere gældende.

Det kan diskuteres, i hvor høj grad det i virkeligheden er nødvendigt at Nets betaler pengeinstitutterne for at få dem til at udføre ydelser i forbindelse med Betalingsserviceproduktet. Betalingsservice anvendes af 96 pct. af de danske husstande, og produktet er således velkendt

og udbredt i forvejen. Pengeinstitutternes eventuelle servicering af kunder og kreditorer ville kunne indgå i den generelle kunderådgivning, der ikke er forbundet med særskilte eller transaktionsbestemte betalinger, men typisk finansieres via rentemarginaler eller gebyrer. På denne måde ville betalingen til pengeinstitutterne for Betalingsservice i højere grad blive konkurrenceudsat end tilfældet er i dag.

I overvejelserne om mere konkurrence i systemet skal det dog også indgå, at især de mindre pengeinstitutter kan drage fordel af, at Nets står som udbyder af produktet og også opkræver betalingen herfor. Fordelen består i, at Betalingsservice derved bliver en åben infrastruktur, hvor alle pengeinstitutter har mulighed for at deltage. De helt små pengeinstitutter kan måske blive klemte i konkurrencen, hvis de også skulle konkurrere med de store institutter på prisen på institutternes deltagelse i Betalingsservice eller et lignende direct debit produkt.

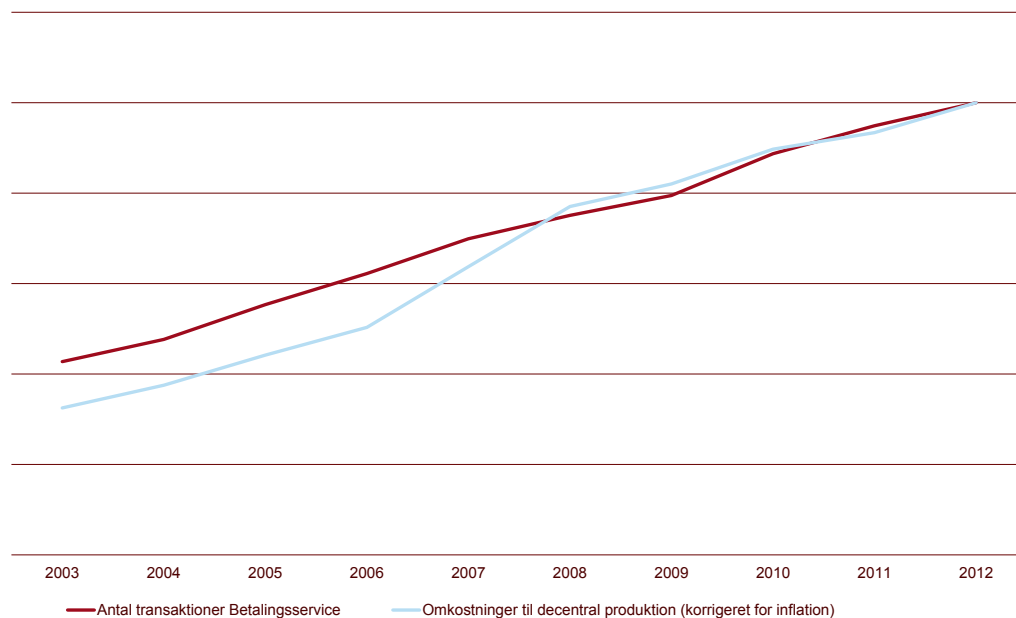
Der er således potentiale for en mere uafhængig prisfastsættelse af decentral produktion i forhold til tidligere. Hvorvidt dette vil resultere i en lavere eller højere betaling til pengeinstitutterne, er imidlertid vanskeligt at sige. En uafhængig virksomhed vil normalt søge at minimere sine omkostninger, hvilket kunne indebære en lavere honorering af pengeinstitutterne. Omvendt kan der i forbindelse med en salgsproces samtidig indgås aftaler om størrelsen på decentral produktion med henblik på at sikre pengeinstitutterne en fortsat betaling for deres medvirken til Betalingsservice.

Finansrådet har oplyst, at den fremadrettede betaling til pengeinstitutterne i form af decentral produktion vil blive baseret på tilbagevendende undersøgelser af bankernes omkostninger. Omkostningsundersøgelserne vil være blevet gennemført af en ekstern revisor og således danne grundlag for hvor stor en betaling, bankerne modtager for deres medvirken til Betalingsservice.

6.4 Stigende betaling til pengeinstitutterne

Nets' betaling til pengeinstitutterne er steget med over [40-60] pct. i perioden 2003-2012, når der korrigeres for inflation, jf. figur 6.2. I samme periode er antallet af betalingsservicetransaktioner steget med 40 pct. Siden 2006 er omkostningsposten steget mere end antallet af transaktioner. Dette indebærer at betalingen pr. transaktion til pengeinstitutterne er steget og baggrunden for den kraftige vækst hænger sammen med den model, hvorpå Nets' honorerer pengeinstitutterne, jf. nærmere herom i afsnit 6.5.

Figur 6.2 **Udvikling i antal betalingsservicetransaktioner og omkostninger til decentral produktion**

Anm.: Omkostninger til decentral produktion er korrigeret for inflation. Styrelsen har anvendt den gennemsnitlige årlige inflation (PRIS9), jf. tal fra statistikbanken.dk. Bemærk, at de faktiske niveauer er udeladt, da Nets anser disse som forretningshemmeligheder. Udviklingen er således indekseret, hvor 2012 = 100.

Kilde: Nets, www.statistikbanken.dk

Ifølge Nets skal betalingen til pengeinstitutterne i forbindelse med decentral produktion helt overordnet medvirke til, at pengeinstitutterne opretholder et højt serviceniveau, beredskab og kendskab til Betalingsservice i forhold til kunderne. Nets har endvidere oplyst, at pengeinstitutterne får en betaling for den værdi, som institutterne tilfører Betalingsservice ved at stille deres kunder, infrastruktur og distributionsapparat til rådighed. De ydelser, som pengeinstitutterne mere specifikt skal have dækket omkostningerne til, er beskrevet i boks 6.1.

En del af pengeinstitutternes omkostninger til Betalingsservice er enkeltstående og finder kun sted ved oprettelse af en aftale om betalingsservice, mens andre ydelser er løbende og afhænger af antallet af transaktioner.

Boks 6.1 Pengeinstitutters ydelser ved decentral produktion

Pengeinstitutterne har en række ydelser i forbindelse med Betalingsservice, hvor der kan sondres mellem enkeltstående og løbende ydelser.

Enkeltstående ydelser

Kundens pengeinstitut varetager bl.a. følgende opgaver:

- » Soliditets- og kreditvurdering
- » Oprettelse af tilslutningsaftale
- » Oprettelse af betalingsaftale (sker også via kreditors hjemmeside)

Kreditors pengeinstitut varetager bl.a. følgende opgaver:

Soliditets-/kreditvurdering
Godkendelse af kreditoraftale

Løbende ydelser

Kundens pengeinstitut varetager bl.a. følgende opgaver:

- » Advisering, herunder visning af betalingsoversigt og specifikation af betalinger i kundens netbank samt historik omkring betalinger via betalingsservice
- » Indsigelser, herunder gennemførelse af afvisninger/tilbageførsler samt fejlhåndtering
- » Administration, herunder bogføring af betalingsservice transaktioner, håndtering af skilsmisser, dødsboer, nye forretningsgange mv.
- » IT, herunder processing af data til og fra netbank, vedligeholdelse af aftaler, links, web mm., og fejlhåndtering i forbindelse med leverancer eller systemnedbrud
- » Salg og markedsføring, herunder information af betalingsserviceproduktet og uddannelse af personale

Kreditors pengeinstitut varetager bl.a. følgende opgaver:

- » Administration, herunder bogføring af betalingsservice transaktioner og kontohåndtering
- » Salg og markedsføring, herunder information af betalingsserviceproduktet og uddannelse af personale

Kundens pengeinstitut leverer overordnet væsentligt flere ydelser end kreditors pengeinstitut i forbindelse med Betalingsservice, jf. boks 6.1. Langt den største del af Nets' betaling for decentral produktion går således til de pengeinstitutter, hvor kunden har sin konto, jf. figur 6.3. En mindre del går til kreditors pengeinstitut, og endelig sker der ligeledes en ekstra betaling i de tilfælde, hvor kunden og kreditor har samme pengeinstitut. Den største omkostning ved decentral produktion er således betalingen til kundens pengeinstitut.

Figur 6.3 **Fordelingen af Nets' omkostninger til decentral produktion i 2012**

[...]

Anm.: Pengeinstitutterne får også en mindre betaling i forbindelse med Informationsservice, som er et produkt, hvor kreditor – mod særskilt betaling – kan vælge at få informationer om gennemførte betalinger i et format, der passer til virksomheden. Formatet er aftalt med Nets på forhånd. Figuren er udeladt, da Nets vurderer, at den faktiske betaling og fordelingen af denne er en forretningshemmelighed.

Kilde: Nets

Siden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse af Betalingsservice i 2011 har Nationalbanken offentliggjort en undersøgelse af omkostninger ved betalinger i Danmark, herunder Betalingsservice. I Nationalbankens undersøgelse, som er nærmere beskrevet i boks 6.2, fremgår det, at pengeinstitutternes omkostninger til Betalingsservice i 2009 udgjorde ca. 400 mio. kr., svarende til ca. 2 kr. pr. transaktion. Samtidig udgjorde Nets' afregning til pengeinstitutterne også 400 mio. kr., hvorfor pengeinstitutterne ud fra Nationalbankens undersøgelse ikke kan siges at få en overdækning af deres omkostninger ved Betalingsservice.

Hvad angår øvrige betalingsformer så som debetkort, kreditkort og kreditoverførsler, får bankerne ifølge Nationalbankens undersøgelse dækket op til halvdelen af de tilknyttede omkostninger. Når der tages højde for valørindtægter og andre indirekte indtægter, som ikke medregnes i Nationalbankens undersøgelse af omkostninger ved betalinger i Danmark, får pengeinstitutterne et overskud ved Betalingsservice.

Boks 6.2

Nationalbankens undersøgelse af omkostninger ved betalinger i Danmark

Nationalbanken offentliggjorde i 2011 en undersøgelse af omkostningerne ved betalinger i Danmark.¹⁸ Beregnet pr. betaling var Betalingsservice den billigste opkrævningsfor for samfundet som helhed. Pengeinstitutternes omkostninger til Betalingsservice udgjorde 398 mio. kr. i 2009, mens indtægterne i form af afregning fra Nets beløb sig på 399 mio. kr., svarende til ca. 2 kr. pr. transaktion. Tillægges valørindtægter på 35 mio. kr. opnås et positivt resultat på 36 mio. kr. for pengeinstitutterne.

Nationalbanken anfører i sin rapport, at valørindtægterne i 2009 var relativt lave som følge af det forholdsvis lave renteniveau samme år. Hvis renteniveauet fx havde været det samme som i 2008 ville valørindtægterne ifølge Nationalbanken have været mere end dobbelt så store. Endvidere anføres det, at pengeinstitutterne har relevante indtægter, der ikke er med i denne undersøgelse. Det gælder fx valørindtægter fra virksomheders bankoverførsler, samt sparede renteudgifter ved at have kundernes penge stående på en anfordringskonto i stedet for en højere forrentet opsparingskonto.

6.5 En fast betaling pr. transaktion

Nets' stigende betaling til pengeinstitutterne for deres medvirken til Betalingsservice skal ses i lyset af den model, hvorpå bankerne honoreres på. Nets har indført en model for betaling for decentral produktion, der medfører, at pengeinstitutternes indtægt varierer med antallet af Betalingsservicetransaktioner.

Før styrelsens analyse af Betalingsservice i 2011 ændrede Nets den 16. december 2010 strukturen for honoreringen af pengeinstitutterne. Før var der tale om en stigende pris pr. betalingsservicetransaktion, jo flere betalinger på den enkelte kundes betalingsoversigt, jo større honorering. Den nuværende honoreringsmodel blev ifølge Nets iværksat i 2011 for "at tage hånd om den problemstilling, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påpegede i 2011-analysen af Betalingsservice." Som beskrevet i 2011-analysen af Betalingsservice har det været Nets' hensigt "at ændre pengeinstitutternes incitament hen imod at øge andelen af elektroniske betalingsoversigter". Pengeinstitutternes ydelser ved decentral produktion er ændret, så debitors pengeinstitut honoreres ensartet for de enkelte betalinger på debitors betalingsoversigt og en større honorering for de debitorer, der digitaliseres."

I dag honoreres pengeinstitutterne med således et fast beløb pr. transaktion. Betalingen pr. transaktioner vokser ikke længere med antallet af transaktioner på betalingsoversigten. Da pengeinstitutternes omkostninger pr. betalingsservicetransaktion alt andet lige må være faldende med antallet af transaktioner på samme betalingsoversigt, jf. nedenfor, er den nuværende prisstruktur i højere grad i overensstemmelse med pengeinstitutternes omkostninger.

Samlet set betyder ændringerne, at kunde pengeinstitutternes indtægter fra Betalingsservice vokser ligeligt med antallet af betalingsservicetransaktioner på en betalingsoversigt.

Nets har samtidig justeret den måde hvorpå pengeinstitutter honoreres, når en kunde skifter til en elektronisk betalingsoversigt. Udover at pengeinstitutterne modtager en højere betaling, når der er flere betalinger på en betalingsoversigt, modtager pengeinstitutterne også en sær-

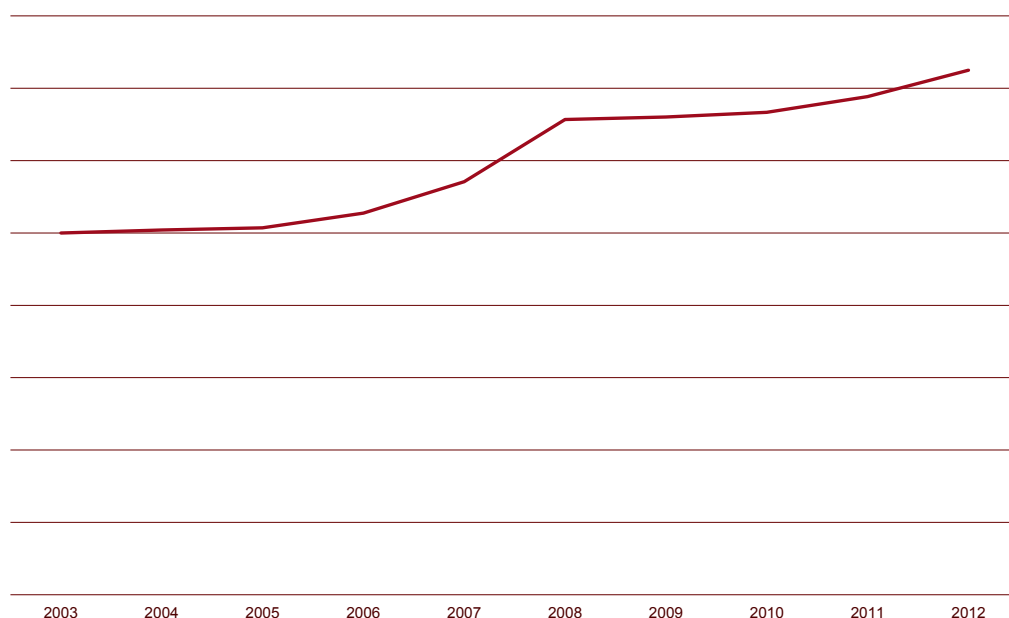
¹⁸ Omkostninger ved betalinger i Danmark, Nationalbanken 2011.
https://www.nationalbanken.dk/C1256BE2005737D3/side/Omkostninger_ved_betalinger_i_Danmark_rapport!opendocument

skilt betaling for dels når der i netbanken medsendes bilag, dels for hver aktiv kunde, der modtager en elektronisk oversigt frem for en fysisk oversigt.

Nets' ændrede struktur for honorering af pengeinstitutterne har ikke medført en lavere gennemsnitlig betaling til pengeinstitutterne. Tværtimod er betalingen til pengeinstitutterne pr. transaktion fortsat steget fra 2011 til 2012. Ses der over perioden 2003-2012 er betalingen pr. transaktion steget med [10-30] pct. Nets har oplyst, at såfremt den gamle model var fortsat, ville omkostningerne til decentral produktion i 2012 være [...] mio. kr. højere i absolutte tal end det nuværende niveau.

Baggrunden for kurvens knæk i 2008 er, at Nets nedsatte honoreringen af pengeinstitutterne, når der var tale om 'medsend bilag i netbank'.

Figur 6.4 **Omkostninger til decentral produktion pr. transaktion**

Anm.: Figuren viser kun udviklingen og ikke den faktiske betaling pr. transaktion. Nets vurderer, at den faktiske betaling pr. transaktion er en forretningshemmelighed.

Kilde: Nets

Det er styrelsens vurdering, at der er meget, der taler for, at pengeinstitutternes omkostning pr. betalingsservicetransaktion falder, når antallet af transaktioner stiger. Som anført i boks 6.1 har pengeinstitutterne nogle engangsydelser og nogle løbende ydelser. Omkostningerne til at opbygge kompetence og beredskab om Betalingsservice hos pengeinstituttets personale må sandsynligvis være af fast karakter. Pengeinstitutterne skal have de nødvendige systemer til håndtering af Betalingsservice, ligesom medarbejderne skal uddannes tilstrækkeligt. Meget taler for, at omkostningerne til dette ikke vil variere i samme takt som antallet af Betalingsservicetransaktioner, og at de gennemsnitlige omkostninger pr. transaktion vil falde, jo flere transaktioner der er.

Det samme er tilfældet med pengeinstitutternes omkostninger til at udbrede og fastholde anvendelsen af Betalingsservice. Sådanne markedsføringsomkostninger vil generelt sjældent

være knyttet direkte op på salget af hovedproduktet. Derudover foretager pengeinstitutterne en række handlinger, før kundens eller kreditors første Betalingsservicetransaktion gennemføres. For de fleste kunder og kreditorer vil disse handlinger være en engangsydelse for pengeinstituttet og være uafhængige af, hvor mange transaktioner den enkelte kunde eller kreditor efterfølgende deltager i.

Samtidig har pengeinstitutterne ydelser, der i højere grad må formodes at variere med antallet af transaktioner. Dette gælder bl.a. dele af it-drift, håndtering af indsigelser og bogføring af transaktioner.

Nationalbankens kvartalsoversigt af 4. kvartal i 2013 indeholder en analyse af omkostningerne ved betalingsformidling. Det anføres her, at resultaterne "indikerer, at der er visse stor-driftsfordele ved produktionen af betalingstjenester", hvilket bl.a. ses ved Betalingsservice.¹⁹

Set i lyset af de faste omkostninger forbundet med pengeinstitutternes håndtering af Betalingsservice, vil pengeinstitutternes omkostninger pr. betalingsservicetransaktion alt andet lige være faldende med antallet af transaktioner. Samtidig er Nets' betaling pr. transaktion til pengeinstitutterne stigende, jf. figur 6.4, hvoraf det fremgår, at betalingen pr. transaktion er vokset med ca. 22 pct. i perioden 2003-2012. Hvis der korrigeres for inflation er denne stigning lig 8 pct. i samme periode. På denne baggrund er der på sigt risiko for en overdækning af pengeinstitutternes omkostninger.

Selvom Nets har ændret strukturen er der fortsat risiko for, at pengeinstitutterne på sigt får en overdækning af deres omkostninger, selvom Nationalbankens rapport om omkostninger ved betalinger i Danmark viser, at dette ikke var tilfældet i 2009, jf. afsnit 6.2. Siden da er antallet af betalingsservicetransaktioner steget med 11 pct., og betalingen til pengeinstitutterne er steget med [10-30] pct. I den forbindelse har Finansrådet oplyst, at den fremadrettede betaling til pengeinstitutterne i form af decentral produktion vil blive baseret på tilbagevendende undersøgelser af bankernes omkostninger.

6.6 Decentral produktion og MIF

Med udgangspunkt i Kommissionens definition af interbankgebyrer i forbindelse med direct debit kan Nets' betaling til kundernes pengeinstitut karakteriseres som et multilateralt interbankgebyr (MIF, multilateral interchange fee), da det tilgodeser de samme hensyn som det interbankgebyr, der anvendes i flere andre landes direct debit systemer, jf. nærmere herom i boks 6.3. I mange EU-lande findes der ikke en central udbyder af direct debit produkter, som tilfældet er med Nets i Danmark. Produkterne udbydes derimod af pengeinstitutter.

Kreditorer køber således direct debit produktet af sit eget pengeinstitut, mens kunden indgår en direct debit aftale med sit pengeinstitut. I de fleste lande har man valgt en model som i Danmark, hvor kreditor betaler hele eller langt den største del af den samlede pris for direct debit. Kunden betaler et mindre beløb eller modtager ydelsen gratis.

Denne prissætning kan medføre, at kundens pengeinstitut isoleret set taber penge ved direct debit produktet, fordi det tilbydes gratis til kunden, mens kreditors pengeinstitut har en god indtjening på produktet. For at kompensere for tabet hos kundens pengeinstitut, ses det derfor i nogle lande, at kreditors pengeinstitut overfører en del af betalingen til kundens pengeinstitut. Kunde pengeinstituttet får derved også et incitament til at udbrede produktet. Overførslen mellem de to pengeinstitutter kaldes et interchange fee eller interbankgebyr, jf. boks 6.3.

¹⁹ Nationalbankens kvartalsoversigt 4. kvartal, del 2, 2013, s. 14-15.

Boks 6.3

Definition af interbankgebyr

Et interbankgebyr (engelsk: interchange fee) er et transaktionsbestemt gebyr, der foregår mellem to pengeinstitutter. Ved direct debit går betalingen ofte fra kreditors pengeinstitut til kundens pengeinstitut. Et interbankgebyr kan være en procentsats, et fast beløb, eller en kombination af disse. I Kommissionens forordning om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 defineres et interbankgebyr, som *"gebyr, der betales mellem betalerens og betalingsmodtagerens udbydere af betalingstjenester for hver enkelt debiteringstransaktion"*, jf. forordningens artikel 2, 12.

Interbankgebyrer er enten aftalt bilateralt mellem to pengeinstitutter, eller multilateralt, mellem en række pengeinstitutter. Et multilateralt interbankgebyr defineres i samme forordning som *"et interbankgebyr, som er genstand for en ordning mellem mere end to udbydere af Betalingstjenester"*, jf. forordningens artikel 2, 13.

Multilaterale interbankgebyrer omtales ofte som MIF (multilateral interchange fee). Multilaterale interbankgebyrer kan virke konkurrencebegrænsende idet, der skabes et såkaldt fælles prisgulv for den pris der kan opkræves af detailedet.

I Danmark skal betalingen for kunde pengeinstitutternes decentrale produktion ved Betalingsservice ligeledes sørge for, at institutterne får dækket omkostningerne og samtidig har et incitament til at bidrage med at udbrede Betalingsservice som produkt. Den centrale forskel mellem den danske Betalingsservicemodel og andre landes systemer, herunder SEPA Direct Debit er, at Nets i den danske model står som netværksudbyder og som den centrale modpart til kreditorerne, hvorfor det også er Nets, der viderefordeler pengene til de pengeinstitutter, der deltager i afviklingen af den enkelte transaktion. I andre direct debit systemer, går betalingen – som nævnt – direkte fra kreditor til kreditors pengeinstitut, som dels beholder en del af beløbet og dels kan videreformidle et interbankgebyr til kundens pengeinstitut.

Interbankgebyrerne kan indebære et konkurrencebegrænsende "prisgulv" for den pris udbydere af direct debit produkter kan opkræve. Kommissionen argumenterer bl.a. at pengeinstitutternes gebyrmodel må ændres, så de i stedet opkræver et synligt beløb direkte af kunderne, hvis de vil have dækket omkostningerne.

Kommissionen anser således ikke interbankgebyrer ved anvendelse af direct debit som nødvendige for systemet eller at gebyrerne kan berettiges ud fra effektivitetshensyn, jf. nærmere herom i boks 6.4. Kommissionen har derfor tidligere indført loft på 8,8 eurocent svarende til 0,66 kr. på interbankgebyrerne, og gebyrerne vil på sigt forbydes helt for såvel grænseoverskridende som indenlandske transaktioner. Denne regulering gælder imidlertid kun direct debit i euro, men dele af den kan finde anvendelse på direct debit i Danmark, såfremt Danmark tilslutter den danske krone forordningens bestemmelser.

I forhold til det tidligere fastlagte loft for interbankgebyrer ved direct debit på 8,8 eurocent, er Nets' betaling til pengeinstitutterne betydeligt højere. Generelt er Betalingsservice også et mere omfattende produkt end SEPA Direct Debit og direct debit produkter i andre lande, hvilket indebærer flere aktiviteter fra pengeinstitutternes side.

I Danmark har Nets som bekendt valgt en gebyrmodel, hvor kreditor alene skal betale for Betalingsservice, og kunderne får ydelsen gratis (medmindre kreditor vælger at overvælte et gebyr på kunden), jf. kapitel 4. Den nuværende model betyder altså, at kunde pengeinstitutterne umiddelbart kun får dækket sine omkostninger, hvis de får en betaling fra Nets (svarende til en MIF).

Boks 6.4

Loft på interbankgebyrer ved direct debit

Ifølge Kommissionen er multilaterale interbankgebyrer ved anvendelse af direct debit hverken nødvendigt eller kan retfærdiggøres ud fra effektivitetshensyn. Kommissionen indførte således et loft på 0,088 € på interbankgebyrer ved anvendelse af grænseoverskridende betalinger i form af direct debit i euro gældende frem til 1. november 2012. Siden da har der været tale om et forbud mod interbankgebyrer for grænseoverskridende betalinger. Forbuddet gælder dog ikke såkaldte R-transaktioner, der kan dække over afvisninger, afslag, returneringer, tilbage- føringer, tilbagekaldelser eller anmodninger om annullering af betalingen).

Hvad angår indlandske direct debit produkter, er interbankgebyrer tilladt frem til 1. februar 2017, hvorefter forbuddet finder anvendelse.

Idet reguleringen kun gælder for euro, har det tidligere loft på 0,088 €, svarende til 0,66 kr., ikke haft indflydelse på Nets' prissætning af decentral produktion.

Baggrunden for reguleringen er ifølge Kommissionen at lette lanceringen af SEPA-ordningen for direkte debitering er det nødvendigt at indføre en fælles forretningsmodel og skabe større juridisk klarhed om multilaterale interbankgebyrer. Regulering af multilaterale interbankgebyrer for direkte debiteringer er endvidere væsentligt for at skabe lige konkurrencevilkår for betalingstjenesteudbydere og dermed gøre det muligt at skabe et fælles marked for direct debit. Derfor synes et forbud mod multilaterale interbankgebyrer pr. transaktion ifølge Kommissionen at kunne bidrage til at skabe et effektivt europæisk marked for direkte debiteringer.

En medlemsstat, som ikke benytter euroen som sin valuta, kan beslutte at forordningens bestemmelser om interbankgebyrer også finder anvendelse på medlemsstatens egen valuta.

Kilder: EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 924/2009 af 16. september 2009 om grænseoverskridende betalinger i Fællesskabet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2560/2001, EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) Nr. 260/2012 af 14. marts 2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 Joint Statement by the European Commission and the European Central Bank clarifying certain principles underlying a future SEPA direct debit (SDD) business model, 24. marts 2009

Andre lande anvender gebyrmodeller, hvor kunderne betaler til sit pengeinstitut for at anvende direct debit – enten pr. transaktion eller som led i en samlet pakke af pengeinstitutydelser. Kunde pengeinstitutter har derigennem en mulighed for at få dækket sine omkostninger direkte af kunden, hvorfor der vil være mindre anledning til at have en MIF. Dette indikerer, at en lavere MIF kan medføre, at kunderne i højere grad skal betale et beløb til deres pengeinstitut.

Niveauet for betalingen til pengeinstitutter (svarende til MIF) afhænger derfor af den gebyrmodel, som er valgt. Hvis kunderne betaler for anvendelse af produktet er der i mindre omfang behov for en MIF mellem pengeinstitutterne, hvorfor der ved sammenligning mellem landene bør tages hensyn til de anvendte gebyrmodeller.

Såfremt decentral produktion udgjorde 0,66 pr. betalingsservice transaktion i 2009, frem for de ca. 2 kr., der er oplyst i Nationalbankens rapport, jf. boks 6.2, ville Nets spare ca. 270 mio. kr. i omkostninger dette år.

Som nævnt i kapitel 3 kan overvejes at undersøge muligheden for at regulere direct debit produkter i Danmark. Idet omkostningerne ved decentral produktion er meget væsentlige for prissætningen af Betalingsservice, kan et sådant arbejde eventuel også foretage en nærmere vurdering af, hvorvidt en udvidelse af lofter over interbankgebyrer ved direct debit til også at omfatte direct debit i Danmark, vil bidrage til billigere direct debit produkter i Danmark, herunder en lavere pris på Betalingsservice.